Ազգ
Azg armenian daily
19 ՅՈՒՆԻՍ 2001 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 112 (2316)

Հույների համար ամենավտանգավոր երկիրը Թուրքիան է

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Սոցիոլոգիական հարցախույզից պարզվել է, որ Հունաստանի բնակչության 56 տոկոսն անընդհատ արտաքին սպառնալիք է զգում երկրի համար: Ընդ որում, ինչպես գրում է թուրքական «Միլիեթ» թերթը, չնայած վերջին տարիներին երկկողմ հարաբերությունների բարելավմանը, այնուամենայնիվ հույների 85 տոկոսը այդ սպառնալիքը համարում է Թուրքիան:

Օտարերկրացիները գնում են Թուրքիայի բանկերը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի՝ ֆինանսական ճգնաժամից տուժած բանկերը համեղ պատառ են դարձել արեւմտյան ֆինանսական կառույցների կողմից կլանվելու համար: Թուրքիայի առաջատար բանկերից մեկի՝ Garanti Bankasi-ի 35 տոկոսը մինչեւ հուլիսի վերջը կարող է գնել Իտալիայի Banca Intesa-ն:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղյան քննարկումներ Մալթայում

Բաքուն դեմ է ԼՂ խաղաղ կարգավորման մեջ Իրանի մասնակցությանը

Հունիսի 22-24-ը Մալթայում տեղի են ունենալու ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման քննարկումներ, որոնց մասնակցելու են ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկյան եւ ֆրանսիական համանախագահներ Քերի Քավանոն ու Ֆիլիպ դը Սուրմեյնը, ինչպես նաեւ ՌԴ փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը: Ուշագրավ է, որ ԵԱՀԿ ՄԽ ռուսաստանյան համանախագահ Նիկոլայ Գրիբկովի փոխարեն քննարկումներին մասնակցելու է Տրուբնիկովը, որը ներկա է եղել նաեւ ապրիլի 3-7-ը Ֆլորիդայի Քի Վեսթ քաղաքում տեղի ունեցած բանակցություններին: Գրիբկովի փոխարեն Տրուբնիկովի մասնակցությունը կարող է նշանակել ԼՂ հակամարտության կարգավորման հարցում Ռուսաստանի ոչ միայն ակտիվ դերը, այլեւ դոմինանտությունը: Ակնհայտ է, այն լծակները, որ ունի Մոսկվան ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում, չունեն ոչ Վաշինգտոնը, առավել եւս ոչ Փարիզը:

Մալթայում քննարկումներ անցկացնելու մտահղացումը շաբաթ օրը Սլովենիայի Լյուբլյանա քաղաքում Վլադիմիր Պուտին-Ջորջ Բուշ հանդիպման ընթացքում ձեռքբերված պայմանավորվածության արդյունք չէ: Համենայն դեպս, Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի նախագահներն, ի թիվս այլ հարցերի, քննարկել են նաեւ ԼՂ կարգավորման հեռանկարները, իսկ Մալթայում հունիսի 22-24-ը ղարաբաղյան քննարկումներ անցկացնելու մասին տեղեկությունը նախորդեց անմիջապես Պուտին-Բուշ հանդիպմանը: Մինչ այդ, ակնկալվում էր եռանախագահների հանդիպումը Մոսկվայում, որին պետք է մասնակցեր նաեւ իրանական կողմը՝ ի դեմս ՀՀ-ում ԻԻՀ դեսպան Մ. Ֆ. Քոլեյնիի: Մեր ունեցած ոչ պաշտոնական տեղեկություններով՝ մոսկովյան հանդիպումը պարզապես հետաձգվել է:

Ի դեպ, իրանական կողմի ներգրավումը բանակցային գործընթացում առաջացրել է պաշտոնական Բաքվի բացասական վերաբերմունքը: Իրանի փոխարտգործնախարար Ալի Ահանին, որը շաբաթվերջին Բաքու էր ժամանել՝ քննարկելու Կասպիցի իրավական կարգավիճակի խնդիրը, Հեյդար Ալիեւի հետ հանդիպումից հետո լրագրողներին ասել է. «ԼՂ հակամարտության խաղաղ կարգավորման գործընթացում իրանական կողմի ներգրավումը պայմանավորված է ԵԱՀԿ ՄԽ խնդրանքով: Իրանական ղեկավարությունը որոշել է որպես պաշտոնական Թեհրանի ներկայացուցչի նշանակել Քոլեյնիին, որովհետեւ վերջինս լավ տեղյակ է պրոբլեմին»:

Ադրբեջանի արտգործնախարար Վ. Գուլիեւը մինչ այդ խիստ կասկածի էր ենթարկել հայկական **«Ազգ»** օրաթերթի առաջինը տարածած այն տեղեկատվությունը, որ եռանախագահների մոսկովյան հանդիպմանն ակնկալվում է դեսպան Քոլեյնիի մասնակցությունը. «Համոզված եմ, որ համանախագահները չեն ընդունի Քոլեյնիի նշանակումը»:

Ոչ պաշտոնական մակարդակով նաեւ Ադրբեջանն անընդունելի է համարել ԼՂ կարգավորման հարցում Թեհրանի մասնակցությունը, քանի որ «Իրանը Մեղրու միջանցքով օգնում է Հայաստանին եւ Ղարաբաղին»:

Թ. Հ.

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱ

Ձերբակալվել են եւս 6-7 պաշտոնյաներ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ես չեմ խուսափում ԱԺ-ում հանդես գալուց, սակայն եթե դա օրենքով սահմանված կարգից չի բխում, ապա ինչու պետք է նախադեպն ընդունեմ», այսօր ԱԺ-ում ասաց ՀՀ գլխավոր դատախազ Արամ Թամազյանը՝ ի պատասխան ՀՅԴ խմբակցության բարձրացրած՝ դատախազության ներկայացրած հաղորդումը հրապարակավ լսելու մասին որոշում ընդունելու պահանջին:

Ա. Թամազյանի կարծիքով, նման որոշման ընդունումը հակասելու է ՀՀ Սահմանադրությանը եւ Դատախազության մասին օրենքին: Այդ կապակցությամբ ԱԺ նախագահին գլխավոր դատախազը գրավոր ներկայացրել է իր առարկությունները:

Ա. Թամազյանը միաժամանակ հայտնեց, որ ԱԺ-ին մեկ ամիս առաջ ներկայացրած հաղորդումից հետո ձեռք են բերվել նոր փաստեր. կալանավորվել են 6-7 պաշտոնատար անձինք, որոնց գործերը առաջիկա 15 օրվա ընթացքում կուղարկվեն դատարան:

ՀՀ գլխավոր դատախազն այնքան էլ համամիտ չէր չարաշահումներն ուսումնասիրած հանձնաժողովի հրապարակած թվերի հետ: Նրա կարծիքով, նախ պետք է պարզել հափշտակության իրական չափը (քանի որ վնասի չափը պետք է ավելի քան իրական լինի, իսկ ենթադրությունների հիման վրա կատարված հաշվարկները իրատեսական չի կարելի համարել), եւ հետո միայն՝ հայտնաբերել հափշտակություն կատարողներին: Նա հայտնեց, որ դատախազությունը հնարավորինն անում է՝ յուրաքանչյուր դրվագով լիարժեք քննություն ապահովելու համար:

Նախագահը ընդունել է ՀՌԱԿ ատենապետին

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն հունիսի 16-ին ընդունել է Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանին:

Տեղի ունեցած զրույցի ընթացքում քննարկվել են երկրի ներքաղաքական զարգացումներին առնչվող հարցեր: Ռոբերտ Քոչարյանը մեծ նշանակություն է տվել ժողովրդավարության ամրապնդմանը՝ որպես երկրի զարգացման կարեւոր նախապայման:

Զրուցակիցներն արծարծել են նաեւ Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական կյանքին վերաբերող մի շարք խնդիրներ:

Այս տարի ծիրանը քիչ է

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 15-ի դրությամբ Հայաստանից արտահանվել է 404 տոննա ծիրան, որից 120 տոննան՝ օդանավով: Հիմնական մասը արտահանվել է Ռուսաստան, բայց եւ արդեն 18 տոննա ուղարկվել է Լեհաստան, 5 տոննա՝ Միացյալ Արաբական էմիրություններ եւ այլ երկրներ:

Ինչպես հայտնեց ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության գյուղատնտեսական արտադրության զարգացման գլխավոր վարչության պետ Ալֆրեդ Խաչատրյանը, այս տարի սպասվում է 10-12 հազար տոննա բերք, կամ 2000 թ. ստացված ծիրանի բերքի մոտ 30%-ը: Անցյալ տարի արտահանվել է ավելի քան 3 հազար տոննա:

Ա. Խաչատրյանը այս տարբերությունը բացատրեց երկու գործոններով. նախ անցյալ տարվա բերքը ռեկորդային էր, եւ նրա կրկնությունը քիչ հավանական էր, երկրորդ՝ խիստ բացասական ազդեցություն թողեցին վաղ գարնանային անձրեւները:

Ինչպես նշեց վարչության պետը, վերամշակող ձեռնարկությունները պատրաստ են մթերելու իրենց հանձնվելիք բերքը:

Անվճար բուժսպասարկում ՀՌԱԿ-ի եւ Էրեբունու համայնքապետարանի նախաձեռնությամբ

Ավելի քան 1 ամիս (ապրիլի 28-ից) Էրեբունու թիվ 2 պոլիկլինիկայում անվճար ախտորոշվում են համայնքի առավել անապահով բնակիչները: Նման միջոցառման նախաձեռնությունը պատկանում է ՀՌԱԿ «Էրեբունի» եւ «Կենտրոն» ակումբներին, որոնց եւ Էրեբունիում համայնքապետարանի ջանքերով էլ իրականություն դարձավ: Երեկ այդ բարեգործական ձեռնարկման վերջին օրն էր: Այդ ընթացքում համայնքի 768 բնակիչներ անցան ախտորոշման բոլոր փուլերով՝ էլեկտրակարդիոգրամմա, ռենտգեն հետազոտություն, լաբորատոր անալիզներ, աչքի, քիթ-կոկորդի, նյարդային համակարգերի ստուգումներ եւ այլն: Անշահախնդիր աշխատող բուժանձնակազմի համար հատկապես դժվար էր առաջին երկու օրերին, երբ պոլիկլինիկա այցելեցին ավելի քան 300 անձինք: Հետագայում հոսքը կարգավորվեց, օրական հաճախում էին 20-25 հոգի: Լաբորատոր անալիզների համար քիմիական ռեակտիվները, այլ հետազոտությունների համար ժապավենները եւ մյուս նյութերը եւս տրամադրել էին միջոցառման նախաձեռնողները:

Տես ▸ էջ 2

Կայծակնահար է եղել Շիրակամուտցի Կարլեն Ղարբինյանի ընտանիքը

Հունիսի 16-ին Շիրակամուտ գյուղի շրջակա Չիչխանի ձոր հանդամասում, գյուղատնտեսական աշխատանքներ կատարելիս, Ղարբինյանների ընտանիքը անձրեւից պատսպարվել էր հասարակ ուռենու տակ, որը ժամը 18-ի սահմաններում կայծակնահար եղավ, երկփեղկվեց: Մարմնական վնասվածքներ ստացան ընտանիքի բոլոր հինգ անդամները: Առավել շատ տուժել են Կ. Ղարբինյանը, կինը՝ Անյա Մկոյանը, եւ թոռնիկը՝ 14-ամյա Հայկը, ստանալով տարբեր աստիճանի այրվածքներ ու վնասվածքներ: Բոլորի հագուստներն այրվել եւ ծվեն-ծվեն էին եղել:

Տուժածները գյուղի բնակչության օգնությամբ շտապ տեղափոխվեցին Սպիտակի Նորվեգական հիվանդանոց, ուր նախնական բուժօգնություն ստանալուց հետո հունիսի 18-ին տեղափոխվեցին Երեւան: Ինչպես տեղեկացանք տուժողների հարազատներից՝ նրանց կյանքին վտանգ չի սպառնում:

Դեպքի վայր հասած «Արտակարգ ալիք»-ի եւ իրավապահ մարմինների աշխատակիցները պնդել են, որ նման ուժգնության կայծակից նրանք ուղղակի հրաշքով են փրկվել:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

Հ. Մարտիրոսյանն իր մեղադրական տակտիկայով մեղադրա՞նքն է պաշտպանում, թե՞...

Ըստ Ա. Արմենակյանի շահերի ներկայացուցչի՝ հակառակը

Ինչպես պարզ դարձավ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով հունիսի 18-ի դատական նիստում, պետական մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանը ամբաստանյալ Ն. Հունանյանի կերպարը ցցուն դարձնելու նպատակով որոշել էր զոհվածներից Արմենակ Արմենակյանի հետ զուգահեռներ անցկացնել: Մեղադրողը չէր մոռացել, որ նախորդ դատական նիստում նման իրավունք էր իրեն վերապահել նաեւ ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը՝ զուգահեռ անցկացնելով իր եւ Արմենակ Արմենակյանի գրպանի պարունակության միջեւ: «Ի՞նչ ես ուզում ասել դրանով», ամբաստանյալին հարցրեց մեղադրողը:

Ն. Հունանյանն ուղղեց նախորդ դատական նիստում հրապարակած թվերը՝ իր մոտ 1910 դրամ է եղել, Ա. Արմենակյանի մոտ՝ 550 դոլարն, 45 հազար դրամ: Այնուհետեւ օգտվելով ընձեռված հնարավորությունից, շարունակեց սեփական «զուգահեռները» ասելով, որ Արցախում կռվողները սոված են, իսկ մեկը գրպանում օրվա ծախսի համար այդքան փող ուներ: Նրա հաշվարկներով՝ դա հայաստանցի թոշակառուի 7-8 տարվա թոշակն է: «Այստեղին է մեր անողոք իրականությունը», ասաց ամբաստանյալը: Ավելացրեց, թե համոզված է, որ եթե իր գրպանում այդքան գումար լիներ, նախաքննությունը մեկ հասոր կնվիրեր այդ փաստի ուսումնասիրությանը: Պետական մեղադրողը փորձեց ամբաստանյալից պարզել նաեւ, թե որտեղից նրան այն համոզմունքը, որ նշվածը Ա. Արմենակյանի գրպանի փողն էր:

Տես ▸ էջ 3

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Անվճար բուժսպասարկում ՀՌԱԿ-ի եւ Էրեբունու համայնքապետարանի նախաձեռնությամբ

Սկիզբը էջ 1

Երեկ պոլիկլինիկայի բժիշկների հետ միջոցառման ավարտի եւ մասնագիտական տոնի՝ բուժաշխատողի օրվա կապակցությամբ շնորհավորելու նպատակով հանդիպեցին ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը եւ Էրեբունու համայնքապետ Մհեր Սեդրակյանը:

Բացի ավանդական շնորհավորանքներից, առաջինը ելույթ ունեցած համայնքապետն իր շնորհակալությունը հայտնեց բուժանձնակազմին, նշելով, որ գրեթե բոլոր ախտորոշում անցածները գոհ են եղել ինչպես բժիշկներից, այնպես էլ անվճար ախտորոշումը կազմակերպողներից: ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը շնորհավորելով ներկաներին մասնագիտական տոնի առթիվ, նշեց, որ նրանք առանց որեւէ շահագրգռության օգտակար եղան համայնքի բնակիչներին: Իսկ որ այդ օգնության կարիքը կա, որեւէ կասկած չի հարուցում, պարզապես մարդիկ նյութական հնարավորություններ չունեն բժշկի դիմելու:

Այնուհետեւ ՀՌԱԿ ատենապետն անդրադարձավ նախօրեին երկրի նախագահի հետ իր հանդիպմանը, ասելով, որ վերջինս, ի հակադրություն այն կարծիքի, որ երկրի ղեկավարները տեղյակ չեն բնակչության վիճակի բոլոր հանգամանքներին, անգամ մանրուքների մասին լիարժեք տեղեկացված էր: Որպեսզի բնակչության ծանր իրավիճակը փոխվի, Ռուբեն Միրզախանյանն անհրաժեշտ համարեց կենտրոնանալ երկրի տնտեսական զարգացման վրա: Դրա համար անհրաժեշտ են ներդրումներ, իսկ ներդրումների համար՝ կայունություն: Սա այն գլխավոր պահանջն է, որ առաջադրում են ներդնողները՝ տվյալ դեպքում սփյուռքահայ եւ ՌԱԿ անդամ գործարարները:

Ռուբեն Միրզախանյանը համառոտ անդրադարձավ նաեւ Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերություններին, ասելով, որ դրանք շատ լավ վիճակում են եւ բոլոր հակառակ տրդողները պարզապես ստում են:

Հանդիպման վերջում, շնորհավորանքներից եւ շնորհակալություններից բացի, բուժաշխատողների համար պատրաստված էր հաճելի անակնկալ՝ ՀՌԱԿ-ից նրանց տրվեցին նվերներ, իսկ համայնքապետարանից՝ դրամական խրախուսում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՎԱՆԱՁՈՐ

Նիկոլայ Ռիժկովի այցը Լոռու մարզ նաեւ գործնական էր

Հունիսի 15-ին Լոռու մարզ ժամանեց Ռուսաստանի Դաշնության Պետական դումայի պատգամավոր, Ռուսաստանի արտադրարտադրողների միջազգային միության նախագահ Նիկոլայ Ռիժկովը՝ գործարարներից կազմված պատվիրակության հետ: Նրանց ուղեկցում էին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը, ՀՀ արտադրական ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար Դավիթ Զադոյանը, հայրենական արտադրարտադրողների միության նախագահ Վազգեն Սաֆարյանը եւ այլ պաշտոնյաներ անձինք:

Ն. Ռիժկովն անմոռաց հուզմունք ապրեց 1998-ին Սպիտակում տեղադրված իր կիսանդրին տեսնելիս, զրուցեց բնակիչների հետ, վերհիշեց 1988-ից հետո վերականգնման ծանր տարիները: Հյուրերը մոմ վառեցին Սպիտակի Սուրբ Հարություն եկեղեցում եւ ծաղիկներ դրեցին երկրաշարժի զոհերի հիշատակի խաչքարին:

Նիկոլայ Իվանովիչը շրջեց Սպիտակի կենտրոն թաղամասում, տեսավ նորակառույց շենքերն ու նոր թաղամասերը: Վերջին այցելությունից հետո նա մեծ փոփոխություններ նկատեց քաղաքում, հատկապես ուրախությամբ ընդունեց քաղաքի կենտրոնի ձեւավորումը:

Սպիտակի քաղաքապետ Հ. Սարդարյանը Ռիժկովին հանձնեց Սպիտակի պատվավոր քաղաքացու հուշամեդալ, որը երախտիքի եւ առանձնահատուկ հարգանքի նշան էր մեզ համար ռուս ժողովրդի հավաքական կերպար ներկայացնող անձի հանդեպ:

Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը խնդրեց Ն. Ռիժկովի աջակցությունը Վանաձորի «Պրոմեթեւս-ֆիմորոն» համալիրի գազամատակարարման խնդրի իրավական կարգավորման հարցում եւ նրան հանձնեց գրավոր առաջարկը: Ն. Ռիժկովը խոստացավ Մոսկվա հասնելուն պես զբաղվել այդ հարցով եւ իր անձնական ներդրումն ունենալ Վանաձորի զարգացման համար:

Պատվիրակության այցը նաեւ գործնական բնույթ ուներ: Լոռու մարզի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի հիմնական դրույթներին ծանոթանալուց հետո մայրամասնավորվածություն ձեռք բերվեց, որպեսզի մասնակն կապ պահպանվի մեր մարզի եւ արտադրարտադրողների միջազգային միության Մոսկվայի կազմակերպության միջեւ: Այդ աշխատանքները կիրականացնի նույն կազմակերպության անդամ «Ահր-կոմպլեկս»-ի նախագահ, մեր հայրենակից Սամվել Մուրադյանը:

Նույն օրը Ն. Ռիժկովը եւ նրան ուղեկցող պատվիրակությունը մեկնեցին Շիրակի մարզ:

Ն. Ռիժկովը այս տարվա սեպտեմբերին պատրաստվում է դարձյալ այցելել Հայաստան՝ մասնակցելու քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարությանը:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Արմենտելն արդեն 3 օր «մտածում է»

Ընդամենը մի քանի օր առաջ Արմենտելի նորանշանակ տնօրենը, փառաբանելով իր ղեկավարած ընկերության գործունեությունը Հայաստանում, իր սիրո դրսեւորումներն էր շաղ տալիս հայ ժողովրդին: Եվ ահա, այդ «սիրո» հերթական զոհն են դարձել Մամիկոնյանց փողոցի 27 շենքի 3-րդ մուտքի բնակիչները: Այդ շենքում հիմնականում բնակվում են կույրեր, որոնց մեծ մասը թոշակառուներ են: Հայտնի չէ, այս հանգամանքը նկատի՞ են ունեցել Արմենտելի Արաբկիրի բաժանմունքում, երբ վերոնշյալ շենքի 23 թվանշանով սկսվող հեռախոսահամարների հետ սկսել են իրենց տարօրինակ մանեւրները: 7 օր շարունակ ասես հրահանգով դրանք անջատվում էին երեկոյան ժամը 18-ին եւ միացվում միայն հաջորդ օրվա կեսօրին՝ ժամը 12-ին: Այդ «հրաշագործության» պատճառների մասին բացատրություն տալու փոխարեն՝ զայրացած բնակիչների բողոքներին ի պատասխան, թ. 23 ԱՀԿ-ից առաջարկում են նրանց սուզել հեռախոսասարքերը: Իսկ երբ նույն ԱՀԿ-ի աշխատակիցը պարզում է, որ դրանք սարքին են, Արմենտելը դիմում է իր ամենափորձված մեթոդին՝ անջատում բոլոր հեռախոսահամարները եւ արդեն 3-րդ օրն է, ինչ դրանք չեն միացվում: Բնականաբար, ծեր եւ կույր բաժանորդները վերստին փորձում են բացատրություններ ստանալ: Այս անգամ դա նրանց հաջողվում է:

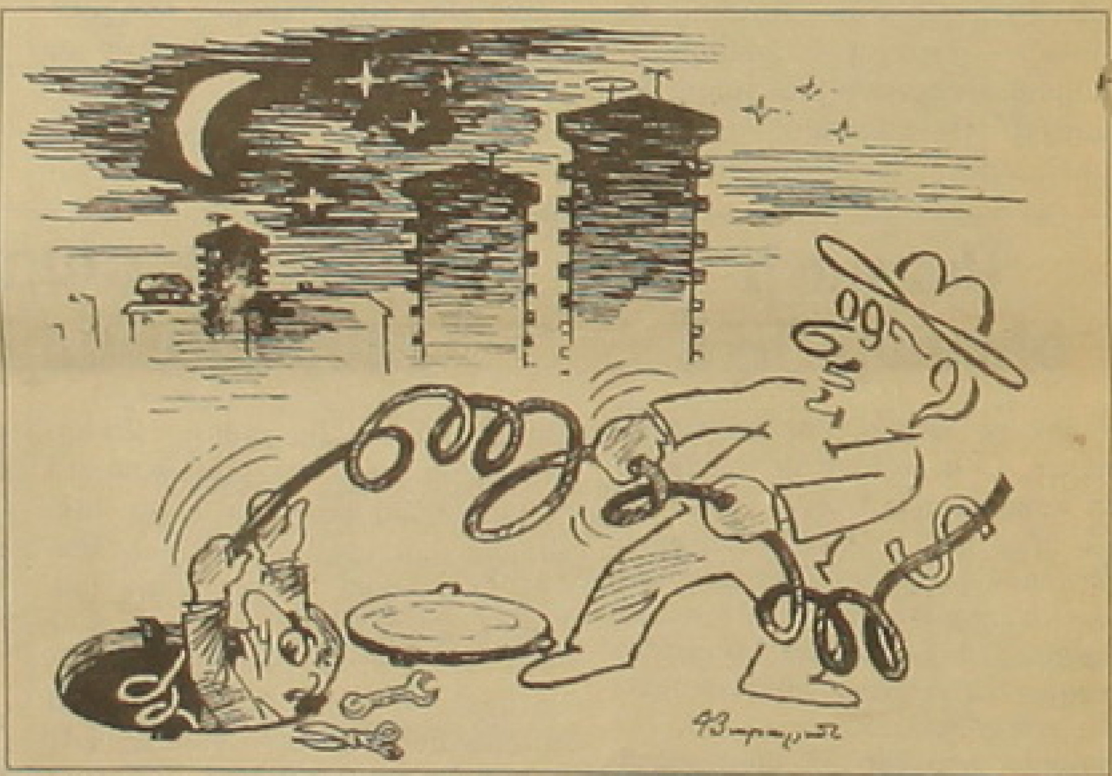

«Բացատրությունը» հետեւյալն է. «Գիշերը գողերը եկել են եւ կտրել, տարել ծեր կաբելը», իսկ շարունակությունը. «Մտածում ենք, թե ինչ անենք»: «Առաջիկա երկու դարերի համար» ներդրումներ կատարած եւ «հեռահաղորդակցման բարձրակարգ ցանց» ստեղծած Արմենտելը տվյալ դեպքում արդեն 3 օր մտածում է: Դա, իհարկե, 2 դարերի համեմատությամբ այնքան էլ երկար ժամանակահատված չէ, հետեւաբար չի կարելի կասկածի ենթարկել ցանցի «բարձրակարգությունը»: Այնպես որ, Մամիկոնյանց փողոցի վերոնշյալ շենքի բնակիչները պատրաստված են ապրել առնվազն մի քանի դար, որպեսզի անձամբ համոզվեն OTE-ի եւ Արմենտելի մատուցած այն ժամանակ արդեն միջմոլորակային չափանիշներին համապատասխան ծառայությունների մեջ: Գուցե այդ ժամանակ արդեն մտածած վերջացրած կլինեն Արմենտելում եւ անգամ չի բացառվում, որ հեռախոսները միացվեն: Չէ՞ որ 19-րդ դարում չէին ենթադրում, թե գիտատեխնիկական ինչ սրընթաց առաջընթաց կարձանագրվեր 20-րդ դարում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Նվեր՝ Նապոլեոնյան գրադարանին

Առանձին կոչով դիմել էինք մեր հասարակությանը՝ օժանդակելու «Ազգ» օրաթերթի եւ մեր աշխատակից Ռուբեն Բաղալյանի նախաձեռնությամբ ստեղծվող Նապոլեոնյան գրադարանին: Մեր կոչին առաջին արձագանքողը եղավ Վենետիկի Մխիթարյան միաբանությունը, որը նորաստեղծ գրադարանին նվիրեց 2 գրքույկ՝ «Մխիթարյան հայրերը եւ Նապոլեոնը» թեմայով: Առաջինը հայր Մինաս Նուրիխանի ֆրանսերեն «Napoleon Ier et les Péres Mekhitaristes» գիրքն է, իսկ երկրորդը՝ Ս. Սարտորի «Napoleone ed I Padri Armeni» գրքույկը՝ լույս տեսած 1976 թ., Սուրբ Ղազարում:

Ցեմենտագործները ցեմենտի պես կարծր են

Ցեմենտի շուկայում լարվածությունը թուլացել է, բայց շարունակվում է

Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում ցեմենտի տեղական շուկայում ստեղծված լարվածությունը վերջին օրերին մի փոքր թուլացել է: Անցյալ շաբաթ շուկայում ստեղծված տագնապահարույց վիճակին պատասխանող հայտարարությանը հաջորդած 4-5 օրերի ընթացքում վիճակը մի փոքր կարգավորվել է: Համենայն դեպս, մեր ունեցած տվյալներով, շինարարական կազմակերպությունները ստիպված չեն շինարարությունները չկանգնեցնելու համար այստեղ-այնտեղից պարկերով ցեմենտ հայթայթել: ՀՀ շինարարների միության նախագահ Վ. Պողոսյանը տեղեկացրեց, որ այսօր մեկ պարկ ցեմենտի մեծածախ գինը (կամ՝ գործարանային) կազմում է 27 հազ. դրամ, ինչը ավելի տանելի է, քան սուր դեֆիցիտի օրերին «թռած» ամենաբարձր գինը՝ 50-60 հազ. դրամ, սակայն անբավարար, քան նախկին գները՝ երբ մեկ պարկը գործարաններից ձեռք էր բերվում 21-23 հազ. դրամով: Ըստ պրն Պողոսյանի, ստեղծված վիճակը շուկայում անբնական է, քանի որ Հայաստանում երբեք ցեմենտի դեֆիցիտ չի եղել, մինչ էլ առաջարկը երբեմն անգամ գերազանցել է պահանջարկը: Տեղական շուկան գրեթե հավասարապես կիսում են հայաստանյան երկու գործարանները՝ վերջերս «Միկա Արմենիայի» կողմից սեփականաշնորհված «Հրազդանցեմենտը» եւ արդեն մոտ մեկ տարի սեփականաշնորհման գործընթացի մեջ գտնվող «Արարատցեմենտը»: Առաջինը, պրն Պողոսյանի վկայությամբ, աստիճանաբար ընկնում է հունի մեջ, եւ ստանձնել է կարեւոր շինարարական (զորօրինակ՝ Երեւանի Մայր տաճարի շինարարության) առաջնահերթ մատակարարման գործը, սակայն, ըստ ամենայնի, դեռ ամբողջ հզորությամբ չի աշխատում (կամ չի ուզում աշխատել-Գ. Մ.), իսկ երկրորդը՝ էքսպարչապետ Ա. Սարգսյանի գլխավորած «Արարատի» գործարանը, դեռ շարունակում է պարապուրդը:

Ըստ մեր դիտարկումների, ստեղծված իրավիճակը շուկայում շարունակվող ներքին խմորումներն են, որոնց արդյունքում ցեմենտագործները շարունակում են պաշտպանել իրենց կարծր դիրքերը, սակայն տուժում է սպառողը: Թե ինչքա՞ն կշարունակվի այդ վիճակը, դժվար կանխատեսելի է, համենայն դեպս, առանց երկրորդ գործարանի աշխատանքի ու մրցակցության վերականգնման դժվար է որեւէ դրական միտում սպասելը:

Ինչ վերաբերում է «Արարատցեմենտի» կարգավիճակին, ՀՀ տեխկառուցների նախարարությունից տեղեկացանք, որ օրերս ձեռնարկության մասնավորեցման հայտերի բացման օրը հետաձգվել է (արդեն երրորդ անգամ), այս անգամ՝ մինչեւ հուլիսի 2-ը: Գործարանը գնելու առաջարկները հիմա էլ երեքն են (նախկինում կային 5 «մտադիրներ»)՝ ավստրալիական «Հոլսիմ» ընկերությունը (որն, ի դեպ, նաեւ գնել է Բաքվի ցեմենտի գործարանը), լիբանանյան «Սիմենսը», եւ, ինչպես միշտ՝ աշխատավորական կոլեկտիվը (հանձին տնօրեն Ա. Սարգսյանի-Գ. Մ.):

Գ. ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ»-ի թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Ապօրինի միացումներն իսկական աղետ են դարձել

Երեւանի ջրամատակարարման համակարգի կառավարումը ստանձնած Էյ Յուբիլիբի իտալական կազմակերպությունը վերջերս հատկապես աշխուժացրել է ապօրինի միացումների հայտնաբերման ու ոչնչացման իր գործողությունները: Ապօրինի միացման 24 դեպք էր արձանագրվել Արարատի մարզի Գեղանիստ գյուղում: Ինչպես տեղեկացրին իտալական կազմակերպությունից, արարատյան այն մագիստրալը, որով խմելու ջուր է մատակարարվում Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի ողջ բնակչությանը, արդեն վաղուց ի վեր որպես ոռոգման ջուր է «ծառայում» գյուղի բնակիչներին: Տեղում ծանոթանալով իրավիճակին՝ պարզեցինք, որ այս գյուղում հայտնաբերված ապօրինի միացումների փաստն իրոք անժխտելի է, պարզեցինք նաեւ (հարցուփորձ անելով հենց իրենց՝ գյուղացիներին), որ օրինական ճանապարհով իրենց հասանելիք ոռոգման ջուրը գրեթե շուրջօրյա է, տրվում է նաեւ խմելու ջուր: Նրանց պատճառաբանությամբ՝ գյուղի բնակչությունը վերջերս ավելացել է, գյուղն ընդարձակվել է, խողովակաշարերը չեն հասնում նրանց հողամասեր: «Մենք պատրաստ ենք վճարելու մեր ծախսած ջրի դիմաց, ինչո՞ւ ջրաչափեր չեք տեղադրում», գյուղապետ Վաչիկ Ադիլխանյանի շուրջը խմբված՝ ընդվզում էին գյուղացիները: «Բայց մեր երեխաներին ու ծնողներին առանց ջրի մի թողեք»:

Դեպքի վայր ժամանած Էյ Յուբիլիբիի ղեկավարությունը, որ վերջին 10-15 օրվա ընթացքում հետազոտել էր այդ տարածքն ու նախազգուշացրել գյուղացիներին, թե ապօրինի գծերի անջատումներ են սպասվում, այդուհանդերձ, չկարողացավ միանգամից իրականացնել իր այցելության բուն նպատակը՝ գյուղացիները բողոքի ակցիաներ կազմակերպեցին, պահանջեցին մարզպետարանի ներկայացուցչի մասնակցությունն այդ ամենին եւ այլն: Մինչ Էյ Յուբիլիբիի շահագործման տնօրեն Ջեյմս Վոսկինսը լրագրողներին բացատրում էր, թե ինչն է խնդիրը, մինչ ընդհանուր խառնաշփոթում փորձում էին պարզել՝ «Հայջրմուղի՞», թե՞ «Երեւանջրմուղի» ենթակայության տակ է վերոհիշյալ գյուղը (ի վերջո պարզվեց, որ Երեւանի ջրմուղինն է), մինչ տեղեկանում էինք, որ գյուղում ոչ մեկը ջրաչափ չունի տեղադրած, իրավիճակը թեժացավ:

Գյուղապետը, մի խումբ գյուղացիներ, մարզպետարանի ներկայացուցիչն ու Էյ Յուբիլիբիի ղեկավար կազմը գյուղապետարանի տարածքում առանձնացան՝ խորհրդակցելու եւ ընդհանուր հայտարարի հանգելու: Էյ Յուբիլիբին, որ պատասխանատու է Երեւանի ջրամատակարարման վիճակի համար, պարզաբանում էր, որ Գեղանիստի ապօրինի միացումների պատճառով լրջորեն տուժում է Մալաթիա-Սեբաստիայի բնակչությունը, որը նախատեսվածից զգալիորեն պակաս չափով է ջուր ստանում: Գյուղացիներն իրենց հերթին պարզաբանում էին, թե ճիշտ է, ապօրինի միացումներ են անցկացրել կենտրոնական մագիստրալից, սակայն այն պատճառով, որ գումար չեն կարող տրամադրել, որպեսզի օրինական ճանապարհով խողովակ անցկացնեն դեպի գյուղի ընդլայնված հատվածը, ուր մարդկանց նույնպես ջուր է անհրաժեշտ եւ այլն, եւ այլն: Ի վերջո, Էյ Յուբիլիբին հավասարիմ մնաց ապօրինի գծերն անհապաղ անջատելու իր որոշմանը, թեպետ գյուղացիների զայրույթն արդեն վտանգավոր էր դառնում: Այս ամենը հասկանալի է եւ մարդկայնորեն բացատրելի, սակայն մի օր վերջապես պիտի սովորենք ենթարկվել օրենքին, ջուրը պետք չէ գողանալ եւ ջրի դիմաց հարկավոր է վճարել: Շատերը պատճառաբանում են, թե ջրաչափեր չկան: Ջրաչափերն, իրոք, չափազանց կհստակեցնեն իրավիճակը: Սակայն չվճարողը ջրաչափով էլ չի վճարի, առանց ջրաչափի էլ...

ԱՆՈՒՇ ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ

ՍԵՎԱՆ

Լիճը շահագործվում է օրենքի խախտումով

«Սեւանա լճի մասին» օրենքի ընդունումից հետո ինչ-որ հույսեր նշմարվեցին, որ լճի նկատմամբ վերաբերմունքը փոքր-ինչ կփոխվի: Սակայն այդպես չեղավ, որին մենք արդեն անդրադարձել ենք: Եվս մեկ անգամ համոզվեցինք մեր որակումների ճշմարտացիության մեջ՝ լսելով բնապահպանության նախարարի պատասխանը ջրբացթողումների վերաբերյալ: Միանշանակ է, որ կառավարության որոշմամբ նախատեսված ջրի բացթողման 170+20 մլն խմ քանակությունը չի ապահովում լճի մակարդակի դրական հաշվեկշիռը, ինչը հստակ ամրագրված է օրենքում: Ըստ մասնագետների, 130 մլն խմ-ից ավելի ջրի բացթողումն արդեն իսկ ջրի մակարդակի նվազում է: Սակայն նախարարը փորձում է արդարանալ, որ բաց է թողնվել ոչ թե 190, այլ՝ 170 մլն խմ ջուր: Պրն նախարարին փորձենք հուշել, որ 170 մլն խմ-ը նույնպես նվազեցնում է ջրի մակարդակը, ինչը հակասում է օրենքին: Այնպես որ, պրն նախարար, 20 մլն խմ-ի վերաբերյալ ձեր ճշգրտումը ոչ թե արդարացնում է, այլ ընդամենը մեղքի չափի նվազեցում: Եթե որպես բնապահպանության նախարար չեք կարողանում պաշտպանել լճի շահերը, այն էլ՝ օրենքի առկայությամբ, ուրեմն բարի եղեք ոլորտը վստահել Սեւանի խնդրով իսկապես մտահոգվող մարդու: Նույնը կասեր լիճը, եթե խոսել իմանար, համոզված եղեք:

Իսկ Գեղամավանի դիտակայանից ստացված տվյալների համաձայն՝ հունիսի 15-ի դրությամբ (հունիսի 14-ը ներառյալ) լճից արդեն բաց է թողնվել 15,8 մլն խմ ջուր: Անցած տարի նույն ժամանակահատվածում դեռեւս ոչ մի խմ ջուր բաց չէր թողնվել, քանի որ բացթողումները սկսվեցին հենց հունիսի 15-ին:

Տարօրինակ է նաեւ ջրբացթողումների վերաբերյալ ոչ թափանցիկությունը: Ավելի հստակ տեղեկություն ստանալու նպատակով դիմեցինք նաեւ Գեղարքունիքի մարզպետարանի բնապահպանության վարչություն, սակայն այստեղ չունեին ջրբացթողումների գրաֆիկը, իսկ հունիսի 15-ին Գեղամավանի դիտակայանից տվյալներ ստանալու՝ վարչության աշխատակիցների ջանքերը պսակվել էին անհաջողությամբ:

Վերջում երեք հարց բնապահպանության ոլորտի պատասխանատուներին.

1. Ինչո՞ւ ջրբացթողման ժամանակացույցը չի տրամադրվել վերահսկող կազմակերպություններին:

2. Ո՞վ է պատասխան տալու լճի օրենքը խախտելու եւ լճի ջրային պաշարները վատնելու համար:

3. 15,8 մլն խմ ջուր բաց թողնելուն զուգընթաց սնուցող գետերից ինչքա՞ն ջուր է ներհոսել Սեւանա լիճ:

Վերջին հարցի հետ կապված մենք ունենք որոշակի կարծիք՝ անցած տարվա նույն ժամանակի համեմատությամբ մի քանի անգամ պակաս ջուր է ներհոսում Սեւանա լիճ: Սակայն հետաքրքիր կլիներ այս ամենը ներկայացնել թվային տվյալներով:

Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

«Ռոբերտ Պողոսյան եվ որդիներ» ֆոնդի հատկացրած միջոցներով կավարտվի Սպիտակի մշակույթի պալատի շինարարությունը

«Ռոբերտ Պողոսյան եւ որդիներ» ֆոնդը (Ֆրանսիա) «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցով ստանձնել է Սպիտակ քաղաքի մշակութային պալատի շինարարության ավարտման ծրագիրը:

Սպիտակի մշակույթի պալատի շինարարությունն սկսվել էր 1998 թվականին՝ վաղամեռիկ քաղաքապետ Սուրեն Ավետիսյանի նախաձեռնությամբ: Շինարարության համար միջոցներ են հատկացվել պետական բյուջեից, սակայն դրանց անբավարարության պատճառով շինարարությունն ընդհատվել է:

Այս ծրագրով կատարվում են ներքին հարդարման ու կահավորման, լուսատուների պատրաստման ու տեղադրման, կինոխցիկի սարքավորումների մոնտաժման, բեմի պաշտպանիչ գոտու ստեղծման եւ արտաքին բարեկարգման աշխատանքներ: Ծրագրի արժեքը 250.000 ԱՄՆ դոլար է: Շինարարական աշխատանքներն իրականացնում է «Հույս» ձեռնարկությունը:

Շինարարությունն ավարտվելու է սեպտեմբերին: Պալատում կգործեն գրադարան՝ գրապահոցով եւ ընթերցասրահով, թատրոն, կինո, երգի եւ պարի անսամբլներ, մանկական ստեղծագործության խմբակներ:

«Ռոբերտ Պողոսյան եւ որդիներ» ֆոնդն ավելի քան երկու միլիոն դոլարի ծրագրեր է իրականացրել Հայաստանում՝ աղետի գոտում, մարզերում եւ Երեւանում:

Ներկայումս բացի Սպիտակի մշակութային պալատից, ֆոնդը ֆինանսավորում է նաեւ Գյումրիի «Մեղվիկ» մանկական կենտրոնի շինարարության ծրագիրը: Այս տարվանից գործում է ֆոնդի հիմնած հանրապետության նախագահի ամենամյա մրցանակը՝ տարեկան 25.000 ԱՄՆ դոլար մրցանակային ֆոնդով:

«Ռոբերտ Պողոսյան եւ որդիներ» ֆոնդը՝ ի դեմս Ալբերտ Պողոսյանի, անդամակցում է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին եւ հիմնադրամի պատվո անդամ է:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հ. Մարտիրոսյանն իր մեղադրական տակտիկայով մեղադրա՞նքն է պաշտպանում, թե՞...

Սկիզբը էջ 1

Ամբաստանյալն իր համոզմունքը հիմնավորեց՝ շարունակելով թվարկել մյուս սպանվածների մոտ եղած գումարները. նոյեմբերի 27-ին Կ. Դեմիրճյանի գրպանում եղել է 400 դոլար, Յ. Բախշյանի գրպանում՝ 300 դոլար եւ 20 հազար դրամ, Ռ. Միրոյանի գրպանում՝ 900 դոլար եւ 120 հազար դրամ, Լ. Պետրոսյանի մոտ՝ 1060 դոլար եւ 24 հազար դրամ, Մ. Քոթանյանի եւ Հ. Աբրահամյանի մոտ՝ 50-ական դոլար եւ 15 հազարական դրամ: «Դժվար է ենթադրել, որ նրանք բոլորը խոշոր գնումներ էին կատարելու, երբ ժողովրդի մեծամասնությունը հացի փող չունի, իսկ նրանք, ովքեր կոչված են ժողովրդի կեցությունն ապահովելու, ահա այսպես են ապրում», պատասխանեց ամբաստանյալը:

Այդուհանդերձ, մեղադրող Մարտիրոսյանը որոշել էր մինչեւ վերջ շարունակել իր ընտրած մեղադրական տակտիկան եւ նույն ոճով շարադրեց ասելիքը: «Արմենակյանն իր երկրի տարածքում եկեղեցի էր կառուցել, դուք քարը քարին չեք դրել, մի ծառ գոնե չեք տնկել եւ ոճրագործությունից հետո փորձ եք անում երեւելի տեսքով ներկայանալ հայ ժողովրդին: Ահա թե որտեղ է Արմենակյանը եւ որտեղ եք դուք»: Հաջորդը՝ «Արմենակյանը մինչեւ ԱԺ պատգամավոր լինելը եղել է թաղապետ, համայնքապետ, իմ պատկերացմամբ, որպես վեհ անձնավորություն հրաժարվել է այդ իշխանական լծակներից եւ ընտրվել ԱԺ պատգամավոր, իսկ դուք ոչ ավել, ոչ պակաս երկրի վարչապետ էիք ուզում դառնալ եւ փորձում զավթել նաեւ նախագահի լիազորությունները: Ահա թե ով եք դուք եւ ով է Արմենակյանը»: Հիշյալ տեքստերը կրկնվում էին մի քանի անգամ, որին ի պատասխան ամբաստանյալը նախ հայտնում էր, որ շարադրանքում հարց չի տեսնում, կամ՝ հարցն ուղղակի հարցադրում չի պարունակում, այդ իսկ պատճառով կպատասխանի նույն ոճով:

Ամբաստանյալ Հունանյանը հայտնեց, թե շատ հնարավոր է ամեն հայ էլ եկեղեցի կառուցելու ցանկություն ունենա, բայց ցանկությունից բացի մեծ գումարներ են պետք: Գտնում է, որ եկեղեցի կառուցելը մոդայիկ է դարձել, եւ դա 1700 տարվա պատմություն ունի: Ընդամենը այս փոքրիկ հողակտորի վրա 5000-ից ավելի եկեղեցի կա: Ամբաստանյալն ավելացրեց, թե կարծում է, որ Հայաստանում ամեն մեկը լավ գիտի՝ ինչ է նշանակում թաղապետ, եւ այդ պաշտոնից հրաժարվելը անհասկանալի երեւույթ չէ, ուրիշներն էլ են հրաժարվել եւ դարձել պատգամավոր: «Դա մի մասով իրենց ցանկությունն էր, մի մասով՝ Վազգեն Սարգսյանի կամքը եւ որոշումը: Իմ իմանալով, լծակներ չեն կորցնում այդ պաշտոնը թողնելով: Հիմնականում թաղապետ էին «ընտրում» իրենց դրածոյին, որոնք շարունակելու էին կատարել իրենց կամքն ու ցանկությունները, եւ ԱԺ գալով ոչ թե կորցնում էին իրենց լծակները, այլ ավելի ամրապնդում: Ինչ վերաբերում է իմ ԱԺ մտնելուն, եթե Հայաստանում գոնե նվազագույն պայմաններ լինեին հայ ժողովրդի կենսագործունեության ապահովման համար, ապա ոչ ես, ոչ էլ մեկ ուրիշն այդ քայլին չէր գնա, ինչպես այն երկրում, որտեղ իշխանությունները ոչ թե իրենց ժողովրդի դեմ են աշխատում, այլ՝ կողմ»:

Այս ոճով հարցուպատասխանը սպառնում էր երկար շարունակվել, եթե մեղադրողին չընդմիջեր Արմենակ Արմենակյանի իրավահաջորդի ներկայացուցիչ փաստաբան Անդրեյանը: Վերջինս նկատելով, որ մեղադրողի հարցադրումները պարզապես հնարավորություն են ստեղծում, որպեսզի ամբաստանյալը հնարավորինս վատաբանի նրա վստահորդին, հայտնեց, թե տպավորություն է ստեղծվում, որ դատարանում ոչ թե քրեական գործի հանգամանքներն են քննվում, այլ մի ուրիշ գործ: Մեղադրողի հարցերը ոչ մի բանով չեն ծառայում այդ նպատակին եւ իբրեւ Արմենակյանի շահերի ներկայացուցիչ կոչ արեց ձեռնպահ մնալ նման շարադրանքից՝ առաջարկելով քննարկել այն հարցերը, որոնք կապված են Արմենակյանի հետ: Մյուս փաստաբանները նույնպես առիթը բաց չթողեցին իրենց դժգոհությունն արտահայտելու, մասնավորապես Մարինե Ջանոյանն անընդունելի համարեց Ա. Արմենակյանի եւ ամբաստանյալ Ն. Հունանյանի միջեւ զուգահեռներ անցկացնելը:

«Ի սկզբանե հարցերը հարց տալու նպատակ չեն հետապնդում, պետք է այնպիսի հարցեր տալ, որոնք ուղղված են գործի հանգամանքների բացահայտմանը», հայտնեց դատապաշտպան Համլետ Ստեփանյանը: Փաստաբան Աշոտ Սարգսյանը կողմ էր Մ. Ջանոյանի այն տեսակետին, որ զուգահեռ չի կարելի անցկացնել «մարդասպանի եւ ազգային հերոսի» միջեւ, սակայն առարկեց փաստաբանների այն տեսակետին, որ այդպիսով անտեղի ժամանակ են վատնում: «Երկրի ապագան այս գործի քննության հետ է կապված, շտապելու ոչինչ չունենք», հայտնեց Ա. Սարգսյանը: Դատապաշտպաններից Մ. Չիլինգարյանը գտնում էր, որ նախաքննության ժամանակ նույնպես «երկրորդական» հարցերի հետեւից են ընկել, այդ պատճառով էլ գործն այս վիճակով են դատարան ներկայացրել՝ ակնարկելով մեղադրողի աշխատաոճը:

Մեղադրող Մարտիրոսյանն ընդդիմացավ կողմերի տեսակետին եւ կոչ արեց զինվել համբերությամբ, որովհետեւ իրենից բացի հարցեր ունեն նաեւ երեք մեղադրողները: «Գուցե հարցեր չեն մնում ձեզ, այլ հարց է», պատասխանեց նա Արմենակյանի շահերի ներկայացուցչին: Այդուհանդերձ, փաստաբան Անդրեյանի դիմադրությունն ազդեցություն ունեցավ, քանի որ դրանից հետո մեղադրողը միանգամից շեղեց մեղադրանքի ուղղությունը եւ ամբաստանյալին առաջարկված հարցաշարով փորձում էր բացահայտել մեկ այլ վարկած՝ Ն. Հունանյանի ու ՊԱԿ-ի միջեւ եղած հնարավոր կապը: Մեղադրողի այս վարկածը դարձյալ զարմացրեց փաստաբաններին, որոնք կրկնում էին նախորդ նիստերից մեկում փաստաբան Մ. Չիլինգարյանի այն հարցադրումը, թե այդքան հարցեր ունենալով, ինչո՞ւ են գործը դատարան ուղարկել:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Իրավիճակ

Գաղափարական հակասություններով ուժեղ ընդդիմության ստեղծում հնարավոր չէ

ՀԺԿ-ն եւ «Հանրապետությունը» միավորվելու մեկ ընդհանրություն ունեն

«ՀՀԿ համագումարի նպատակը որեւէ մեկին մեղադրանք ներկայացնելը չէր եւ ոչ էլ մեղադրանքներին պատասխանելը: Ճիշտն ասած, մի քիչ տարօրինակ է, որ համագումարը գրեթե միայն հենց այդ տեսանկյունից վերլուծվեց: Կարծում եմ, երկրի կյանքի համար շատ ավելի կարեւոր խնդիրներ կան, որոնց տեսակետից պետք է համագումարը դիտարկվեր»: ԱԺ փոխխոսնակ Տիգրան Թորոսյանն այդպես պատասխանեց «Ազգի» այն հարցին, թե արդյոք նպատակահարմա՞ր էր իշխող կուսակցության համագումարի հիմնական զեկույցը գլխավորապես վերածել իրենց հասցեին մինչ այդ տարբեր մակարդակներում հնչած մեղադրանքների պատասխանի, մի բան, որ համագումարում որոշակիորեն դարձել էր նպատակներից մեկը: Եվ դա այն դեպքում, երբ նույն Հանրապետական կուսակցությունը՝ տուրք չտալով իր դաշնակից ՀԺԿ-ի քննկումներին, այնուամենայնիվ հայտարարեց, թե երկրում եւ քաղաքական դաշտում անկայունություն թույլ չտալու նպատակով իրենք լուրջ քայլերի չեն դիմում ժողովրդական կուսակցության հանդեպ անհանդուրժողական կեցվածք որդեգրելու առումով:

Ինչեւէ, կրքերը որոշակիորեն հանդարտվելու ժամանակաշրջան են թեւակոխում՝ կապված ԱԺ ամառային հանգստի գնալու հետ, վայր, որը դարձել էր երկու կուսակցությունների հիմնական «գոտեմարտի» թատերաբեմը: Կա երեք լուրջ գործոն, որոնք այս ընթացքում կարող են դարձյալ իրար դեմ հանել քաղաքական մեծամասնության երկու թեւերին. ամենաթույլը եւ թերեւս արդեն հնացածը տարվող կադրային քաղաքականությունն է, որի շահարկումը սպառման եզրագծին հասավ կառավարության վերին եւ ներքին օղակներից ՀԺԿ-ականների եւ երկրապահականների դուրսմղման, ինչպես նաեւ էներգետիկ համակարգում կադրային «մաքրազերծումների» արդեն սկսված գործընթացի հետ: Երկրորդը եւ գուցե ապակայունացման ամենամեծ պոտենցիալ ունեցող գործոններից մեկը «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրինագծի շուրջ տեսակետների բախումն է, որտեղ ՀԺԿ-ն կարծես հետեւողական եւ անզիջում կեցվածք է ընդունել: Ողջ խնդիրը կադրային քաղաքականությունը նախագահական «միահեծան» ազդեցությունից հեռու պահելու ՀԺԿ դիրքորոշման մեջ է, որի հետ համաձայնել ՀՀԿ-ն չի ձգտում: Եվ որ նախագիծն արդեն բավականին երկար ժամանակ կուլիսային քննարկումներից չի բարձրանում, անհամաձայնության վառ ապացույցն է: Եթե հաշվի առնենք, թե կոռումպացված չինովնիկական համակարգը որոշակի շրջանակների համար ինչպիսի նշանակություն ունի, ապա հարցի շուրջ նման կարծր դիրքորոշումները միանգամայն տրամաբանական են դառնում:

Եվ վերջապես երրորդ գործոնը եւ բախումների հիմնական պատճառը «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունն է, որը քաղաքական ուժերի համար շահարկումների ամենամեծ «կերակրամանն» է արդեն վաղուց ի վեր: Դրա ամենացայտուն օրինակը ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի ՀԺԿ նախագահությամբ ձեւավորումն էր, որն այլ նպատակ չէր հետապնդում, քան դաշնակիցների վրա հասարակական ճնշում բանեցնելը՝ իբր ապացուցելու, թե իշխանություններն առնվազն անտարբեր են Հունանյանին իրավաբանական օգնություն ցույց տալու փաստի հանդեպ: Սակայն իրականում ՀԺԿ-ն երկրապահականների հետ ՀՀԿ-ի եւ ընդհանրապես գործող իշխանության հանդեպ անթաքույց մեղադրող կեցվածք էր դրսեւորում ի սկզբանե: Միաժամանակ գործն անընդհատ ավելորդ ուշադրության ոլորտում պահելը միակ կենսունակ օղակն է դարձել ՀԺԿ-ի համար «Հանրապետություն» կուսակցությանն իրենց «կողմը ձգելու» առումով, որը, պետք է խոստովանել, նրան հաջողվում է: Ուշադրություն դարձնենք. նշված այս երկու ուժերի համար «Հոկտեմբերի 27»-ի գործն այնպիսի հիմքեր ունի, որ այս կուսակցությունները միանգամայն բնական են ընդունում նոր դաշինքի այսպես կոչված նոր «Միասնության» ձեւավորման շուրջ սկսված խոսակցությունները: Ավելին, այդ հնարավոր համախմբման շուրջ հետաքրքրություն են դրսեւորում նաեւ այլ քաղաքական շրջանակներ, ինչպես ասենք, արմատական ընդդիմություն հանդիսացող «Ազգային համաձայնության ճակատը» Աշոտ Մանուչարյանի գլխավորությամբ: Այս միավորման հետաքրքրությունները ի հայտ են եկել վաղուց, երբ Աշոտ Մանուչարյանը հանկարծ ուշացած սկսեց հիշեցնել, թե Արամ Սարգսյանը վարչապետ լինելու ամենահարմար եւ թերեւս միակ թեկնածուն էր: Որ Մանուչարյանի դիրքորոշումները երբեք միանշանակ ընդունել չի կարելի, պարզ էր սկզբից եւեթ: Սակայն փոխադարձ պոտենցիալների օգտագործումը ներկայումս օգտակար է երկու կողմերին էլ: Դա է պատճառը, որ Հանրապետությունը մատների արանքով է նայում իր «համակրի», մեղմ ասած՝ փոփոխական բնավորությանը:

Այլ խնդիր է մեկ այլ համակրի՝ Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության հետաքրքրությունը, որը, լինելով նորաստեղծ, իր ներուժն ու հնարավորությունները մասսայականացնելու խնդիր ունի: Կուսակցության ղեկավար Շավարշ Քոչարյանը մեր հարցին, թե որքանո՞վ են, այնուամենայնիվ, հիմնավոր ՀԺԿ-«Հանրապետություն» հնարավոր նոր դաշինքին ԱԺԿ-ի միանալու մասին սկսված խոսակցությունները, պատասխանեց. «Համենայն դեպս, ՀԺԿ համագումարում Ստեփան Դեմիրճյանի կողմից հնչեց հայտարարություն, որ պետք է քննարկել անցումն այս կիսանախագահական համակարգից պառլամենտականի, որը մեր գաղափարական հիմնարար սկզբունքներից է: Նաեւ նմանատիպ հայտարարություններ արվել են «Հանրապետության» կողմից մասնավորապես Ալբերտ Բազեյանի: Եթե այդ կուսակցությունները կգտնեն, որ ճիշտ է նոր սահմանադրության ընդունումը, որը խարսխված կլինի պառլամենտական կառավարման ձեւի վրա, ոչ մի խնդիր չունենք»:

Իհարկե, նման դաշինքի մասին խոսելն այսօր ընդամենը ենթադրությունների վրա կարող է հիմնված լինել: Սակայն ակնհայտ է, որ նման միտումներ կան, եւ այդ դեպքում իշխանությունները ստիպված կլինեն հաշվի նստել ոչ թե առանձին կուսակցությունների, այլ հզոր պոտենցիալով միավորման հետ, որը, ընդ որում, արմատական դառնալու որոշակի միտումներ է դրսեւորում: Սակայն մարդկային այդ ռեսուրսների առկայությունը դեռեւս չի նշանակում, որ նոր կառույցը գաղափարական ընդհանրության վրա է հիմնված: Նման բան չի կարող լինել. ՀԺԿ-ն ընդգծված ձախ, սոցիալիստական ուղղվածության կուսակցություն է, «Հանրապետությունը»՝ որոշ չափով աջ, եթե նկատի առնենք վերջիններիս հայտարարությունները, թե իրենք տանելու են Վազգեն Սարգսյանի քաղաքական գիծը: Իսկ այս հակասությունն արդեն վկայում է երկու ուժերի միավորման խոցելիությունը, եւ ոչ մի երաշխիք չկա, որ հետագայում ձեւավորվելիք դաշինքը չի կանգնելու այնպիսի պառակտման եզրին, ինչպիսին առկա է «Միասնության» պարագայում, որի ստեղծման ժամանակ էլ, ի դեպ, նույնատիպ գաղափարական հակասությունները հաշվի չառնվեցին:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Հայաստանի փաստաբանական գրասենյակը կապեր է հաստատել Ստրասբուրգի դատարանի հետ

Եվ ծանոթացնում է բողոքարկելու կարգին

Նոյեմբեր ամսին Ֆրանսիայի փաստաբանների նախաձեռնությամբ Փարիզում տեղի կունենա գիտաժողով, որտեղ Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի փաստաբանների մասնակցությամբ կքննարկվեն Ստրասբուրգում եվրոպայի մարդու իրավունքների դատարան դիմելու կարգը, դատական վարույթի առանձնահատկությունները, քանի որ հեռու չէ այն օրը, երբ Հայաստանի ու Ադրբեջանի քաղաքացիները կկարողանան դիմել հիշյալ դատարանին: Հիշեցնենք, Հայաստանին եվրախորհուրդ են ընդունել պայմանով, որ մինչեւ 2002 թ. հունվարը խորհրդարանը վավերացնի 1950 թ. մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան եւ Հայաստանի օրենսդրությունը համապատասխանեցնի միջազգային օրենսդրությանը, որից հետո հայաստանցիները հնարավորություն կունենան իրենց իրավունքները պաշտպանել մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում:

Ստրասբուրգի դատարանին դիմելու կարգի վերաբերյալ իրավաբաններն ամենատարբեր բացատրություններ են տալիս, որոնք ավելի ապակողմնորոշում ու թյուրիմացության մեջ են գցում քաղաքացիներին: Այդ է պատճառը, որ ոմանք ապագայի հույսով չեն շտապում դատական ակտը բողոքարկել վճռաբեկ ատյանում, ոմանք չգոհանալով վերջին ատյանի որոշումից՝ հույս ունեն, որ երբեւէ կհաջողվի այն շտկել եվրադատարանում, ոմանք էլ այն անհասանելի են համարում ու լիովին հուսահատվում:

Քանի որ «Նազարյան եւ ընկերներ» փաստաբանական գրասենյակն արդեն կապեր է հաստատել Ստրասբուրգի դատարանի հետ, եւ մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան Հայաստանի խորհրդարանի կողմից վավերացնելու հաջորդ օրն իսկ պատրաստ են ընդունելու քաղաքացիների բողոքները՝ դիմելու կարգին ու պայմաններին ծանոթացնելու խնդրանքով դիմեցինք գրասենյակի տնօրեն, ՀՀ փաստաբանների միության եւ ԱՊՀ երկրների փաստաբանների միջազգային միության վարչության անդամ Գարեգին Նազարյանին:

Պրն Նազարյանի ասելով, Հայաստանի քաղաքացին կարող է դիմել Ստրասբուրգի դատարան այն դեպքերում, երբ գտնի, որ խախտվել են մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայով եւ դրան կից արձանագրություններով սահմանված ու պաշտպանված իր իրավունքները: Դրանք սկսվում են կոնվենցիայում արտացոլված իրավունքներից՝ կյանքի իրավունքը, պարտադիր աշխատանքի, արագ եւ արդար դատավարության... մոտ 20-ից ավելի կետեր: Փաստաբանը հայտնեց, որ մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանն ունի գրանցման բաժին, որին նամակով կարող է դիմել քաղաքացին կամ նրա փաստաբանը: Դատարանի աշխատանքային լեզուները անգլերենն ու ֆրանսերենն են, եւ ցանկալի է դիմել այդ լեզուներով: Փաստաբանը նշեց, որ քաղաքացիները կարող են դիմումը ներկայացնել նաեւ մայրենի լեզվով, սակայն գործի նյութերը պալատի քննությանը պետք է հանձնվեն միայն աշխատանքային լեզուներից որեւէ մեկով թարգմանված:

Նամակում քաղաքացին պետք է համառոտ ներկայացնի իր բողոքը, ուղարկի գործի նյութերը, դատարանի վճիռների ու որոշումների պատճենները, նշի, թե կոնվենցիայի ո՞ր կետերով են խախտվել իր իրավունքները, պետական ո՞ր մարմինների գործունեության պատճառով են խախտվել՝ դատական, վարչական եւ այլն, որովհետեւ դատարանը լսում է միայն պետական օղակների գործողությունների դեմ ներկայացված բողոքները, եւ դատարանում որպես պատասխանող հանդես է գալիս այդ պետությունը: «Պրակտիկան ցույց է տալիս, որ կարելի է բողոքարկել նույնիսկ ձերբակալման սանկցիան, արգելանքը, եթե դա անօրինական է», նշեց փաստաբանը: Ընդ որում, եվրադատարան դիմելուց առաջ քաղաքացին պետության ընձեռած հնարավորությունները՝ բոլոր դատական ատյանները, պետք է օգտագործի իր խախտված իրավունքները պաշտպանելու համար: Ստրասբուրգի դատարանում նույնպես հայցային վաղեմություն գոյություն ունի, այնտեղ կարող են դիմել պետության վերջին ատյանի որոշումը կայացնելուց հետո 6 ամսվա ընթացքում, որը Հայաստանում վճռաբեկ դատարանն է: Նշված ժամկետը պահպանելու համար պետք է Ստրասբուրգի դատարանի գրանցման բաժնին նամակով ուղարկել դատարանի վճիռներն ու որոշումները՝ կից փաստաթղթերով: Պրն Նազարյանը տեղեկացրեց, որ նախկինում գործը քննելու եւ որոշում կայացնելու համար 2-3 տարի էր պահանջվում, հիմա այդ ժամկետները պակասեցվել են երկու անգամ՝ 1-1,5 տարի, որը ռեալ ժամկետ է:

Պրն Նազարյանը տեղեկացրեց, որ դիմելու համար քաղաքացին ոչ մի վճարում չի կատարում, մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի ծախսերը հոգում է եվրախորհուրդը: Ստրասբուրգի դատարանի բյուջեում նույնիսկ որոշակի գումար է նախատեսված անվճարունակների համար, եւ եթե դիմողն իր անվճարունակությունը հիմնավորող բավարար ապացույցներ է ներկայացնում՝ դատարանն ինքն է վճարում քաղաքացու փաստաբանական ծառայությունների համար: Նամակը ներկայացնելուց հետո գրանցման բաժինը պարտադիր պատասխանում է քաղաքացուն: Նամակով կարող են նաեւ լրացուցիչ տեղեկություններ պահանջել, խորհուրդներ տալ: Եթե նամակագրությունից պարզվի, որ դիմումն ընդունվել է՝ այն ժամանակ գրանցման բաժնից ուղարկում են դատարանին դիմելու պաշտոնական ձեւը, որը պետք է լրացնի քաղաքացին եւ ներկայացնի դատարան: Գ. Նազարյանի խորհուրդն այն է, որ դիմումը փաստաբանը լրացնի, դա կմեծացնի քաղաքացու շանսերը դատարանում:

Պաշտոնական դիմումն ընդունում է երեք դատավորներից կազմված հանձնաժողովը, որը քննարկում է բողոքը: Եթե երեք դատավորներն էլ միաձայն ընդունեն, որ ներկայացվածը դատարանի համար անընդունելի բողոք է՝ մերժվում է, բայց եթե նրանցից գոնե մեկը գտնում է, որ գործը պետք է քննվի ըստ էության՝ հանձնվում է դատարանի քննությանը: Գրանցման բաժինը դիմողին պարտադիր գրավոր տեղեկացնում է գործի ընթացքի մասին: Դիմողը եւ նրա փաստաբանը կարող են մասնակցել դատաքննությանը, որի ժամանակ լրացուցիչ հարցեր կարող են տրվել նրանց: Պալատի 7 դատավորները գործը լսում են ըստ էության եւ որոշումն ընդունում են ձայների մեծամասնությամբ:

Հայաստանը Ստրասբուրգում ներկայանալու է մեկ դատավորով, օրենքն ասում է, որ եթե հարցը լսվում է այդ երկրի դեմ, տվյալ երկրի դատավորին առաջարկում են մասնակցել գործի քննությանը, բայց եթե նա հրաժարվում է այս կամ այն պատճառով՝ նրան փոխարինում է մեկ այլ դատավոր:

Պրն Նազարյանն ընդգծեց, որ Ստրասբուրգի դատարանը չի կարելի դիտել լրացուցիչ ատյան, որը շտկելու կամ վերանայելու է այդ երկրի դատարանի որոշումը, ինչպես այստեղ են պատկերացնում: «Դատարանն ուղղակի իր վճռում ամրագրում է, որ խախտվել է քաղաքացու այս կամ այն իրավունքը եւ պետությանը պարտավորեցնում է վերականգնել այդ իրավունքը, որոշ դեպքերում նաեւ նյութապես հատուցել քաղաքացու վնասը, որը նա կրել է իր իրավունքների խախտման պատճառով», հայտնեց փաստաբանը: Պետության նկատմամբ տույժեր չեն կիրառվում, պարզապես պետությունն իր բյուջեից վճարում է այդ գումարները: Պրակտիկայից ելնելով, գումարները կարող են հասնել 10-ից մինչեւ 50 հազար ԱՄՆ դոլարի: Դատարանի որոշումների կատարման վերահսկողությունն իրագործում է եվրախորհրդի նախարարների հանձնաժողովը: Մեր այն հարցին, թե պետությունը կարո՞ղ է անտեսել դատարանի որոշումները, հայտնեց. «Եթե մեկ-երկու անգամ չի կատարում դատարանի որոշումները, խնդիր է դրվում լուծելու տվյալ պետության անդամության նպատակահարմարության հարցը եվրախորհրդին»:

Գարեգին Նազարյանը տեղեկացրեց, որ Ռուսաստանը, Ուկրաինան եւ Վրաստանը դիմում են Ստրասբուրգի դատարան եւ նրանց փաստաբանները գտնում են, որ դա լուրջ լծակ է մարդու իրավունքների պաշտպանության համար: «Հատկապես Ռուսաստանում շատ տարածված է Ստրասբուրգի դատարան դիմելը, սակայն վիճակագրությունը ցույց է տալիս, որ 1000 դիմումից 30-40-ն է բավարարվում»:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ միջազգային

ԼՅՈՒԲԼՅԱՆԱ

Բուշը նայեց Պուտինի աչքերին եւ հասկացավ, որ կարող է վստահել նրան

Շաբաթ օրը Սլովենիայի մայրաքաղաք Լյուբլյանայում տեղի ունեցավ ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի նախագահների առաջին պաշտոնական հանդիպումը: Ջորջ Բուշը եւ Վլադիմիր Պուտինը մոտ երկժամյա քննարկումներ անցկացրին Լյուբլյանայից 30 կմ հեռու գտնվող Բրդո դղյակում: Նրանք նաեւ ճեմեցին դղյակի այգում, զրուցելով առանց թարգմանիչների: Նախագահների հանդիպման ընթացքում, ըստ արտասահմանյան մի շարք լրատվամիջոցների, վստահության մթնոլորտ է հաստատվել երկու տերությունների հարաբերություններում:

Եզրափակիչ մամլո ասուլիսում Վլադիմիր Պուտինը հայտարարեց. «Երկու երկրների դիրքորոշումների տարբերություններն արմատական չեն: Չկա որեւէ խնդիր, որ հնարավոր չլիներ լուծել»: Պուտինը փաստորեն կրկնեց եվրոպական երկրներում օրերս Բուշի արած այն պնդումը, թե Միացյալ Նահանգներն ու Ռուսաստանը թշնամիներ չեն: Ջորջ Բուշն իր հերթին հայտարարեց. «Մեր երկու երկրներն ունեն ընդհանուր շահեր եւ մեծ պատասխանատվություններ»: Նա ընդգծեց, որ քննարկումները եղել են «անմիջական եւ շատ անկեղծ»:

ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը նշեց, որ երկու նախագահների հանդիպումը տեւել է 1 ժամ 40 րոպե, որին հաջորդել է արտգործնախարարների ընդամենը 15 րոպեանոց ընդլայնված նիստը: ԶԼՄ-ները ընդգծում են, որ չնայած երկու նախագահների բավական ջերմ մամլո ասուլիսին, չի հաղթահարվել գլխավոր տարաձայնությունը՝ Ջորջ Բուշի «հակահրթիռային վահանի» նախագիծը: Սա նշանակում է բալիստիկ հրթիռների կրճատման խորհրդա-ամերիկյան 1972 թ. պայմանագրի չեղարկում:

Օրերս Մադրիդում Բուշը հայտարարեց, թե այդ պայմանագիրն «անցյալի մնացուկ» է: Մինչդեռ Պուտինը Լյուբլյանայում հաստատեց Ռուսաստանի անփոփոխ այն դիրքորոշումը, որ «1972 թ. պայմանագիրը մնում է միջազգային անվտանգության անկյունաքարը»:

Տարաձայնությունը մեղմելու նպատակով Բուշը մամլո ասուլիսում հայտարարեց, որ ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը եւ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը շուտով անվտանգության հարցերի շուրջը կանոնավոր քննարկումներ են անցկացնելու իրենց ռուս պաշտոնակիցներ Իգոր Իվանովի եւ Սերգեյ Իվանովի հետ: Պուտինին դիմելով՝ Բուշն ասաց, որ նոր դարաշրջանում երկու տերությունները պետք է նորովի մոտենան միջազգային անվտանգության հարցերին, քանի որ ԱՄՆ-ին, նրա դաշնակիցներին եւ Ռուսաստանին իբր սպառնում են մի շարք «ելուզակ պետություններ»: Չփոխելով դիրքորոշումը՝ Պուտինն այնուամենայնիվ չփակեց ռուս-ամերիկյան երկխոսության ճանապարհը: «Ֆիգարո» թերթն այս կապակցությամբ գրում է, որ Լյուբլյանայի վեհաժողովն ավելի շատ քաղաքավարական բնույթ էր կրում եւ հարցեր չլուծեց:

Բուշն առաջարկեց խորացնել ռուս-ամերիկյան տնտեսական համագործակցությունը, նշելով նաեւ, որ ԱՄՆ-ի կողմից կխրախուսվի Ռուսաստանի անդամակցությունն Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը: Ի թիվս այլ հարցերի, երկու նախագահները քննարկեցին Չեչնիայի եւ ռուսական ԶԼՄ-ների ազատության հարցերը: Պուտինը Բուշին հրավիրեց Ռուսաստան: Ինքը՝ Պուտինը, Բուշի հրավերով Տեխաս կայցելի աշնանը: Լրագրողներից մեկի այն հարցին, թե վստահելի՞ է արդյոք Պուտինը, Բուշը պատասխանեց. «Ես նայեցի Պուտինի աչքերին եւ հասկացա, որ կարող եմ վստահել նրան»:

Պ. Բ.

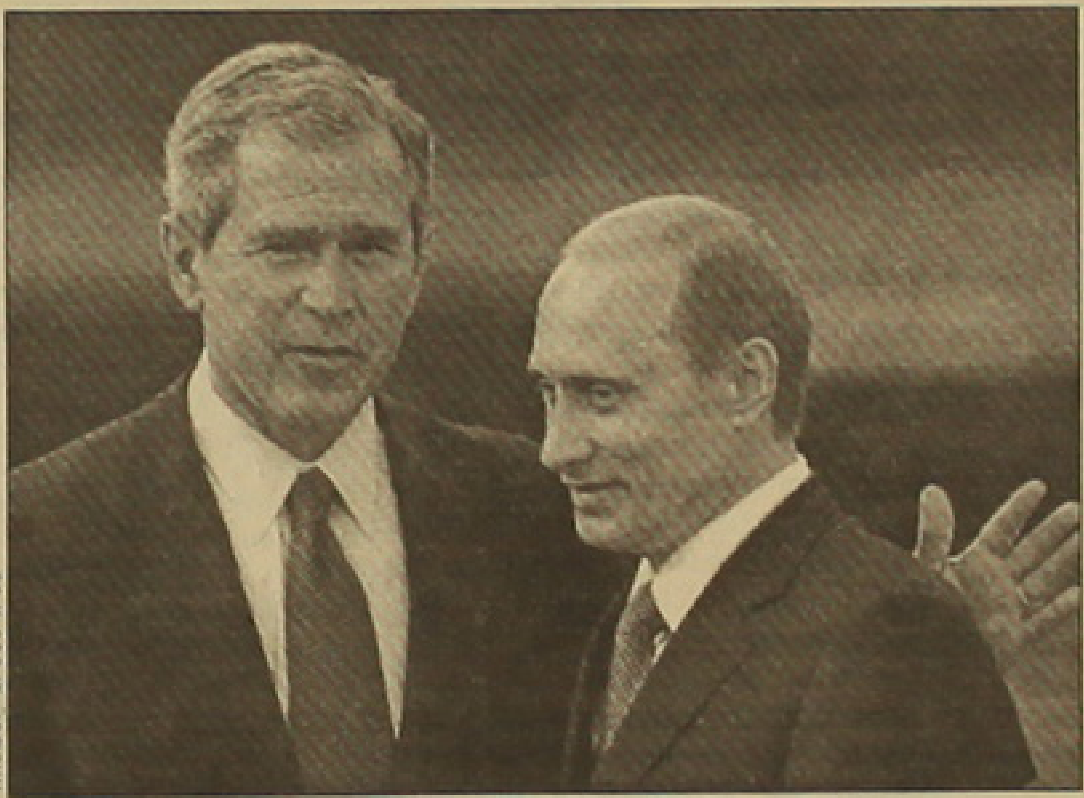

Բուլղարիայի ընտրություններում հաղթեց թագավորը

Բուլղարիայում կիրակի օրն անցկացված օրենսդրական ընտրություններում խոշոր հաջողության է հասել նախկին թագավորին աջակցող «Սիմեոն Բ-ի ազգային շարժումը»՝ ստանալով քվեների 43,48 տոկոսը: Սա առաջին դեպքն է, երբ նախկին կոմունիստական որեւէ երկրում հաղթանակի է հասնում միապետը: Մինչեւ օրս կառավարած «Միացյալ ժողովրդավարական ուժեր» աջակողմյան կոալիցիան ստացել է 18,4 տոկոս, սոցիալիստական (նախկին կոմունիստական) կուսակցությունը՝ 17,4 տոկոս, թուրք փոքրամասնության «Իրավունքների եւ ազատությունների շարժումը»՝ 6,34 տոկոս: Մյուս կուսակցություններն ու դաշինքները չեն հաղթահարել խորհրդարան մուտք գործելու համար անհրաժեշտ 4 տոկոսի սահմանագիծը: «Ֆիգարո» թերթի տվյալներով, քվեարկությանը մասնակցել է գրանցված ընտրողների 67 տոկոսը:

Ներկայիս վարչապետ Իվան Կոստովը խոստովանեց իր լուրջ պարտությունը եւ թողնելու է կուսակցական ղեկավարի պաշտոնը: «Միացյալ ուժերով կբռնենք տնտեսական եւ բարոյական առողջացման ուղին», լրագրողներին հայտարարեց Սիմեոն Բ-ն: «Սիմեոն Բ-ի ազգային շարժումը» կզբաղեցնի խորհրդարանի 240 տեղերից 117-ը: 64-ամյա միապետը հայրենիք է վերադարձել այս տարվա ապրիլին: Սիմեոն Բ-ն գահ էր բարձրացել 1943 թ., երբ 6 տարեկան էր: 1946 թ. կեղծված հանրաքվեից հետո Բուլղարիայում միապետությունը վերացվել էր: Տարագիր արքան մինչեւ վերջերս բնակվում էր Մադրիդում, որտեղ զբաղվում է գործարարությամբ:

Պ. Բ.

ԱՄՆ

Վախճանվեց Քենեթ Գրաջյանը

Մայիսի 30-ին, կարճատեւ հիվանդությունից հետո, Նյու Յորքի Ջոնսուն քաղաքի «Ուիլսոն մեմորյալ» հիվանդանոցում, 97 տարեկանում մահացել է Բինգհամտոն համայնքի հայտնի գործարար Քենեթ Գրաջյանը:

Ծնվել է 1903-ին Հաճընում (Թուրքիա) եւ Մ. Նահանգներ է գաղթել 1923-ին: Լեզու չիմանալով եւ փող չունենալով՝ նա մի քանի տարի աշխատում է կոշիկի ֆաբրիկայում, ապա իր եղբոր հետ Բինգհամտոնում բացում է քիմմաքրման իր սեփական խանութը: Ձեռներեցության շնորհիվ հետագայում ընդլայնել է իր աշխատանքներն անշարժ գույքի, սուպերմարկետների եւ հյուրանոցների բնագավառում: Հայտնի նարդի խաղացող է եղել: Զբաղվել է որսորդությամբ, ձկնորսությամբ եւ պարտիզպանությամբ: Պաշտել է ձիով զբոսնելը:

Համայնքում ակտիվ գործունեություն է ծավալել՝ միշտ օժանդակելով հայկական կազմակերպություններին եւ եկեղեցուն: 1998-ին Գարեգին Ա կաթողիկոսի ձեռամբ հուշամեդալ է ստացել իր ծառայությունների համար:

Հ. Ծ.

Այս կապակցությամբ «Ազգ»-ը խորապես ցավակցում է հանգուցյալի այրուն՝ տիկին Սոնիկ Գրաջյան-Վայենջյանին:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Սաբահի» հարցազրույցը Խաժակ արք. Պարսամյանի հետ

«Մարմարա» թերթը հաղորդում է, որ հունիսի 8-ին թուրքական «Սաբահ» օրաթերթը հարցազրույց է տպագրել Մ. Նահանգների արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանի հետ, որը մի խումբ ուխտավորների հետ այդ ընթացքում Թուրքիայում էր գտնվում: Հարցազրույցը վերնագրվել է իր իսկ խոսքերով, թե ինքն էլ կվրդովվեր, եթե իրեն ոճրագործ անվանեին:

Թուրք լրագրող Բենար Թուրենչը նրան հանդիպել է Նյու Յորքում, եւ նրա հարցազրույցից հատվածներ հաղորդել են թուրքական ATV հեռուստակայանով՝ «Խիզախ բառեր» խորագրով:

Նշելով Հայկական համագումարի որոշ անդամների հակաթուրքական արտահայտությունները, լրագրողը հարցրել է արքեպիսկոպոսին. «Որոշ հայեր նույնիսկ 100 տարի անց ատում են թուրքերին, ասելով, որ թուրքերի ձեռքերը արյունոտ են: Դուք որ բարեւեցիք ինձ, արյուն տեսա՞ք իմ ձեռքերին»: Արքեպիսկոպոսը պատասխանել է «ոչ», եւ զգացնել տվել, որ հարցն այնքան էլ դուր չի գալիս իրեն. «Ես ձեր մեջ չեմ տեսնում ոճրագործի թոռանը: Հակառակ անցյալի զգացմունքներին, ես մոտիկ մարդ եմ համարում ձեզ: Ցեղասպանությունը շատ կարեւոր թեմա է: Չեմ ասում՝ ճիշտ է, թե սխալ: Բայց կարեւոր թեմա է, որի շուրջ պետք է խոսենք: Դա մեր ցավն է: Բայց հիմա նաեւ դարձել է ձերը: Եթե չխոսենք միմյանց հետ, ծայրահեղականները կարող են մեջ ընկնել: Մեծ հայրս էլ, որ սպանվել է 1915-ին, կարող է մեղքի իր բաժինն ունեցած լինել դրանում: Մենք պարտավոր ենք իմանալ ճշմարտությունը, նույնիսկ եթե դա մեզ ցավ պատճառի: Ես այս խոսքերը հավատով եմ ասում: Մենք պետք է հանձնախմբեր կազմենք եւ քննարկենք հարցը: Շատ լավ եմ հասկանում Թուրքիայի կացությունը: Ես էլ կվրդովվեի, եթե մեկն ինձ ոճրագործ անվաներ», ավելացրել է նա:

Խաժակ արք. Պարսամյանը ծնվել է Արաբկիրում ու շատ լավ թուրքերեն է խոսում: Չափազանց ինքնավստահ անձնավորություն է եւ մեծ դեր է կատարել հասարակական կարծիքի ձեւավորման գործում: Որպես արքեպիսկոպոս ծառայել է 67 եկեղեցիներում:

«Արմինյն միրոր-սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը տպագրելով հարցազրույցի թարգմանությունը «Մարմարայից», գրում է, որ հնարավոր չեղավ արքեպիսկոպոսի հետ կապ հաստատել իր խոսքերի իսկությունը ճշտելու համար, քանի որ նա Թուրքիայում էր:

Թուրքիայի «բլեֆը» բացահայտված է

Երբ այս տարվա սկզբներին Ֆրանսիան ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը, թուրքական կառավարությունը վիթխարի միջոցներ գործադրեց՝ պատժելու ֆրանսիացիներին: Առաջին հերթին Փարիզից հետ կանչվեց երկրի դեսպանը, այնուհետեւ չեղյալ հայտարարվեց բազմամիլիարդ դոլարի զենք գնելու պայմանագիրը: Հայտարարվեց նաեւ, որ թուրքերն այսուհետեւ չեն ուտելու ֆրանսիական պանիր եւ չեն խմելու ֆրանսիական գինի: Միակ բանը, որ չարգելվեց, գուցե ֆրանսիական համբույրն էր...

Քսան տարի առաջ՝ 1981 թվի ապրիլի 22-ին, երբ նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանը N 4838 նախագահական հրամանագիրը ստորագրեց՝ «Հայկական ցեղասպանություն» բառերի նշումով, թուրքական կառավարությունը չարձագանքեց դրան, չնայած առաջին անգամն էր, որ պաշտոնում գտնվելու ժամանակ Ամերիկայի նախագահն օգտագործում էր նման բառեր: Հակառակ պետքարտուղարության հաճախակի ծամծմված հանգերին, թուրքերը ՆԱՏՕ-ի բազաները չփակեցին Թուրքիայում, ոչ էլ Վաշինգտոնից իրենց դեսպանին հետ կանչեցին: Ոչ իսկ դադարեցին ամերիկյան զենք գնել:

Երբ Թուրքիան Ֆրանսիայի դեմ նման կտրուկ միջոցներ սկսեց գործադրել, ճիշտն ասած՝ սկսեցի մտահոգվել, որ դրանք կարող են տարածվել ուրիշ երկրներին, հատկապես Մ. Նահանգներին: Ուրախալին այն է, որ ընդամենը չորս ամիս անց այդ «կատաղի» սպառնալիքները հօդս են ցնդել ամբողջությամբ:

Զենքերի գնման պայմանագրի չեղյալ համարումը բլեֆ էր: Պարզվում է, որ թուրքական զինվորականությունն արդեն որոշել էր չգնել դրանք տնտեսական նկատառումներով: Վերջին շրջանում երկրի տնտեսությունն այնքան անկում է ապրել, որ որեւէ երկրից զենք գնելու հնարավորությունը բացառվում է:

Հակառակ պաշտոնական այցելությունների արգելքին, Թուրքիայի տնտեսության նորանշանակ նախարար Քեմալ Դերվիշը վերջերս Փարիզ է այցելել փող «մուրալու» եւ դրանով վերակենդանացնելու երկրի սնանկացած տնտեսությունը:

Սոնմեզ Կոխսալը մայիսի 13-ին վերադարձել է իր պաշտոնին՝ որպես Ֆրանսիայում Թուրքիայի Հանրապետության դեսպան:

«Պատժամիջոցներից» վերջինը թուրքական խորհրդարանի պատրաստած բանաձեւն էր, որը մեղադրում էր Ֆրանսիային՝ պատմության ընթացքում գործադրված ամեն մի չարագործության մեջ: Սա էլ չորս ամիս անց դեռեւս քննարկման եւ քվեարկության չի դրվել:

Այս փաստերից կարող ենք համոզված եզրակացնել, որ Ֆրանսիային կամ որեւէ այլ երկրի ուղղված թուրքական սպառնալիքները (Հայկական ցեղասպանության ընդունման առնչությամբ) սոսկ բլեֆ են, եւ որ Թուրքիան այդ երկրների օժանդակության կարիքն ավելի ունի, քան նրանք Թուրքիայի:

Առաջարկում եմ մեր քաղաքականության ընթացքում օգտագործել այս անհիմն սպառնալիքները եւ բացահայտել դրանց անհեթեթությունը, որպեսզի հետագայում պետքարտուղարությունն ու Սպիտակ տունը չխաբվեն դրանցից:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ,
«ԿԱԼԻՖՈՌՆԻԱ ԿՈՒՐԻԵՐ»
թերթի հրատարակիչ

«Հայկական ուսումնասիրությունների» առաջին հատորը հրատարակվում է

«Անատոլիա նյուս» լրատվական գործակալությունը հայտնում է, որ հրատարակության է պատրաստվում «Հայկական ուսումնասիրություններ» պատմաքաղաքական եւ միջազգային հարաբերությունների եռամսյա հանդեսի առաջին հատորը՝ «Եվրասիա Մեկ» հաստատության հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի կողմից:

Հանդեսը պարունակելու է թուրք եւ օտարազգի մասնագետների հոդվածներ: Առաջաբանը գրել է Եվրասիայի մարտավարական ուսումնասիրությունների կենտրոնի նախագահ պրոֆ. Ումիթ Օզդաղը: Հոդվածներ են ստորագրել հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի ամբիոնի վարիչ եւ դոցենտ դեսպան Օմեր Լուտերնը, Լուիզվիլ համալսարանից (ԱՄՆ) պրոֆ. Ջասթին Մըքքարթին («Թող պատմաբանները որոշեն»), դոցենտ դոկտ. Շուքրու Էլեքդաղը («Հայկական հարցը»), Ինոնու համալսարանի գիտության եւ գրականության ֆակուլտետի պատմության ամբիոնի վարիչ պրոֆ. Սալիմ Քոհչեն («Մեծ Հայաստան հիմնելու ծրագիրը»), դոցենտ դոկտ. Բիլալ Շիմշիրը («Հայկական տագնապների պատմական ծագումը»), Նումունե հիվանդանոցի հոգեբանության կլինիկայի տնօրեն դոկտ. Էրոլ Գոքան («Չնկատված կողմը հարցի՝ հայկական խնդրի հոգեբանական ծալքերը») եւ Էրզրումի համալսարանից պրոֆեսորի ասիստենտ Սենոլ Քանթարչին («Հայկական քաղաքականությունը: Հայկական քաղաքական խմբերի կազմավորումը ԱՄՆ-ում եւ նրանց գործունեությունը»):

Հ. Ծ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

1971 թ. հունիսի 17-ից չենք հեռանում

Մենք սարսափելի արագությամբ հեռանում ենք 1971 թ. հունիսի 17-ից: Դանդաղ, բայց անվերջ մոտենում ենք 1971 թ. հունիսի 17-ին: Փորձում ենք ինչ-որ բան ճշտել: Ինքներս մեզ ճշտել: Շատ հաճախ մեզ հրամցվում են նյութեր, որոնք սենսացիայի տպավորություն են ուզում թողնել: Կեղծիքն ու ճշմարտությունը հաճախ խառնված են: Կեղծիքը երբեմն ճշմարտանման է հրամցվում: Երբեմն նաև խոսում են առանձին հիշողությունների, գրերի, հոդվածների մասին, սակայն դրանք հրապարակ չեն հանվում: Պարզապես գործում է փորձված մեթոդը. ենթադրվում է մի բան, որի բովանդակությունն է միայն պատմվում, իսկ բնագիրը չենք տեսնում, չենք կարդում:

Այսպես է նաև Պարույր Սևակի խնդրում:

Անշուշտ, անչափ բարդ է 1971 թ. հունիսի 17-ի իրական պատկերը պարզելը: Վավերական, վերջնական փաստաթղթեր չկան և գուցեև չգտնվեն: Բայց կան թղթեր, հոդվածներ, հիշողություններ, որոնք առողջ ու սթափ մարդու համար որոշ բաներ կպարզեն:

«Երբ ծռմռվում ու խորտակվում են պատերը, ճաքում են հիմքերը և մարդու անպաշտպան կյանքը մարում է զարհուրելիորեն դյուրաբեկ բետոնի բեկորների տակ և երբ ջղաձիգ խորշոմով ճաք է տալիս հողը, ու մահն է դուրս պրծնում ճեղքերից, ես պարզորոշ տեսնում եմ, թե ինչպես է ղեկի առաջ նստում Պարույր Սևակը, և չկա այլևս ոչ խճաքար, ոչ Կամազ և ոչ էլ ծորակ, ինչպես է 37 թթ. խաչից իջնում Եղիշե Չարենցը և ինչպես է մոխրով լցված աչքերը տրորում Գրիգոր Նարեկացին՝ նրա աղոթքը նորից ոտքի կհանի այս ժողովրդին», Մարիս Չակլայս («Ռիգաս բալսս» («Ռիգայի ձայն»), 26.12.88 թ.):

Մոսկվայում, Մ. Գորկու անվան գրականության ինստիտուտում սովորելու, ապա նաև դասավանդելու տարիներին Պարույր Սևակը մտերմացել էր Սուլամիթա Ֆրիդբերգի հետ, կին, որը տեսնում էր հանճարեղ բանաստեղծին, սիրում էր նրան (մարդուս գերագույն երջանկությունը), նրան նամակներ էր գրում: Տարիներ առաջ այցի եկավ Հայաստան (Սևակին), այցի գնաց Սևակի հուշա շիրմաքարին...

«...Դուք գիտեք, ես դեռ ողջ եմ: Ոչ «Երգ երգոցի»՝ բանաստեղծի սիրած, բանաստեղծին սիրահարված Սուլամիթան, բայց այնուամենայնիվ ողջ եմ: Ես արդեն Պարույրից տարիքով մեծ եմ: Դե ինչ, այդքան ժամանակ նա էր ինձնից մեծ... 1967 թ. ես (մարգարեաբար) գրել էի նրան, որ ինքը ջահելանում է, ես՝ ծերանում, իսկ ժամանակն անցնում է առանց մեզ... Հավանո՞ւմ էի արդյոք, թե ինչ եմ գրում: Նրան մնացել էր 4 տարի:

Բանաստեղծի ողբերգական առանձնաշնորհը երիտասարդ մնալն է: Մեզ մոտ այնքան բան էին արգելում, իսկ, այ, այդ հարցում օգնում էին: Իսկական բանաստեղծներին օգնում էին չծերանալ: Նրան նույնպես օգնեցին: Դժվար է հավատալ, որ նրա զոհվելու մեջ մեղավոր է ոչ միայն բեռնատարի վարորդը, այլև՝ ե՛ւ գրաքննիչները, ե՛ւ ապարատչիկները, ե՛ւ եղբայր թշնամի բանաստեղծները, նախանձողները. բոլորը հայեր էին: Եվ հողը չպատռվեց նրանց ոտքի տակ: Բոլո՞րն են ողջ: Չե՞ն տանջվում...»...

...Այս ամենը 1971 թ. հունիսի 17-ից հետո էր: Իսկ դրանից ընդամենը 3 օր առաջ հունիսի 14-ին, Սևակի հայրենի Չանախչի գյուղում Պարույր Սևակն իր վերջին հարցազրույցը տվեց պրահացի ռադիոլրագրող Իրժի Սկոումալին՝ Լյուդմիլա Մոտալովայի ամուսնուն: Պարույր Սևակի մեծագույն երկրպագուներից մեկի՝ Գրացիա (Շնորհ) Բաղդասարյանի շնորհիվ պահպանվել է այդ հարցազրույցի տեքստը.

«– Ինչո՞վ եք հիմա զբաղված, Պարույր:

– Ուրեմն, նախ և առաջ երկու տարի է արդեն գիրք եմ հանձնել (խոսքը «Եղիցի լույս» գրքի մասին է, որը երկու տարի կալանված էր, և վաճառքի հանվեց բանաստեղծի մահից հետո): Շուտով լույս կտեսնի: Զբաղված էի այդ գրքով՝ պետական հրատարակչության գծով: Երկրորդ, հիմա քանի որ աշխատում եմ նաև ակադեմիայում, գրականության ինստիտուտում, գրում եմ «Սայաթ-Նովան և հայ միջնադարը» գիրքը: Հավանաբար, մինչև տարեվերջ կավարտեմ: Առայժմ ամենաշատ գործերը դրանք են: Ծրագրեր, պլաններ շատ ունեմ, դա էլ արդեն հետագայի գործ է: Իսկ հետո պիտի զբաղվեմ Գրիգոր Նարեկացու «Ողբերգության մատյանի» թարգմանությամբ, նույնպես ակադեմիայի գծով: Ոչ թե բանաստեղծական թարգմանություն պիտի լինի, այլ գիտական, ըստ որում պիտի ավելացնեմ, որ դա եղել է իմ տարիների, ամբողջ կյանքիս մեծ երազանքներից մեկը: Հենց որ «Սայաթ-Նովան և հայ միջնադարը» վերջացնեմ, անմիջապես անցնելու եմ այդ գործին:

– Իսկ Ֆրիկ չե՞ք թարգմանելու:

– Երևակայեք, որ Նարեկացուց առաջ իմ մտադրություններից մեկը հենց Ֆրիկ թարգմանելն էր: Բայց որովհետև հիմա ծրագրվեց Նարեկացին, Նարեկացուց հետո անպայման կանցնեմ դրան: Հաջորդ գործս կդառնա անպայման Ֆրիկը:

– Ո՞րն է, Պարույր, ամենահիմնականը գրողի գործում:

– Նախ և առաջ ինքնուրույն մտածողությունը: Ազատ մտածելը: Ճշմարտությունը կիսատ չասելը, առանց դրա, եթե Աստված նույնիսկ մեծ տաղանդ տված լինի, որևէ բան դուրս չի գա:

– Ասում են, թե վատ փորձը շատ օգտակար է գրողին:

– Վատ փորձը անպայման: Ով որ ասել է, միանգամայն ճիշտ է ասել: Բայց, դժբախտաբար, կարելի է վատ փորձ ունենալ և օգտվելով այդ փորձից, նորից վատ գործ կատարել, դա էլ կա: Բայց եթե վատ գործի վրա չես սխալվում, չես էլ զգում, որ սխալվել ես, կարող ես ամբողջ կյանքում էլ վատ աշխատել և, փառք Աստծո, այնքան գրողներ կան, որոնք հետո վատ փորձը շարունակեցին մինչև վերջ:

– Կա՞ն ծրագրեր, որ վախենում եք չհասցնել կատարել:

– Շա՜տ-շա՜տ: Այդպիսի ծրագրեր շատ ունեմ: Նախ և առաջ վախենում եմ իմ սեփական ուժերից, որ չեմ կարող կատարել, բայց քանի որ արդեն շուտով հիսուն տարեկան եմ դառնում, եթե հիմա էլ չկարողանամ կատարել, ուրեմն երբևէ չեմ կարող: Հավանաբար, շուտով ինչ-որ մտածել եմ, ինչ-որ հետաձգել եմ տարիներ շարունակ, կաշխատեմ անել:

– Ո՞րն է, ձեր կարծիքով, Պարույր, ժամանակակից հայ գրականության ամենաբնորոշ գիծը:

– Նախ և առաջ գրական նոր մտածողությունը, մի բան, որ մի տասը տարի առաջ շատ քիչ էր: Ամենից կարևոր բանը դա եմ համարում:

– Ինչ-որ մեկն է ինձ ասել, թե ես եմ կարդացել, որ մարդկանց պիտի նախապատրաստել կոսմիկական դարաշրջանի համար: Դուք ի՞նչ կասեիք այդ առիթով:

– Իմ կարծիքով, կոսմիկական դարաշրջանի և գրականության հարցերը բոլորովին տարբեր են: Կարելի է թռչել գնալ Լուսին և վերադառնալ՝ մնալով միևնույն մարդը: Այնպես որ, մարդուն հարկավոր է պատրաստել ոչ թե թռիչքների երկրագնդից դուրս, այլև այնպես անել, որ երկրագնդի վրա կարողանա այդ թռիչքները գործել՝ թեկուզ մի երկրից մյուսը:

– Շուտով չեխ ընթերցողը կծանոթանա ձեր վերջին գրքին (ուր որ է՝ հրատարակվելու էր «Եղիցի լույսը» չեխերենով՝ Լյուդմիլա Մոտալովայի թարգմանությամբ, «Հիմն լույսին» խորագրով): Կուզենայի՞ք որևէ բան հաղորդել նրան:

– Ամենից առաջ ես շատ կուզենայի, որ ձեր ունկնդիրներն իմանային, թե մի ամբողջ ժողովուրդ՝ հայ ժողովուրդը, ինչքան է սիրում և իրեն երախտապարտ զգում Լյուդմիլա Մոտալովային, որի շնորհիվ հայոց գրականությունն այսօր հնչում է Չեխոսլովակիայում: Գալով Չեխոսլովակիային և առհասարակ չեխ և սլովակ ժողովուրդներին, ամբողջ սրտով, ինչպես եղբայրը եղբոր կարող է ցանկանալ, ցանկանում եմ բարեբախտություն, երջանկություն և լավագույն ապագա»:

...Երեք օր էր մնացել, միայն երեք օր մինչև 1971 թ. հունիսի 17-ը: Իսկ նա դեռ Նարեկացուն, Ֆրիկին պետք է առավել մոտենար, դեռ...

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Ուշ-ուշ են գալիս, բայց ոչ ուշացած

Հիշատակի օր՝ Սևակի ծննդավայրում

Հունիսի 17-ին՝ Պ. Սևակի եղերական մահվան 30-րդ տարելիցի օրը, ՀՀ գրողների միության նախագահ Լևոն Անանյանի գլխավորած Սևակի հիշատակի ուխտավորները վաղ առավոտից ճանապարհ ընկան Արարատի մարզ՝ Զանգակատուն գյուղ, ուր ծնվել ու մեծացել է տաղանդավոր բանաստեղծ Պարույր Սևակը՝ մասնակցելու գյուղի դպրոցի բակում տեղադրված գրողի հուշարձանի բացմանը: Ոչ միայն Արարատից, այլև հարևան մարզերից, Երևանից, Արցախից ու արտերկրից էին ժամանել Սևակի երկրպագուները: Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լևոն Անանյանը բնորոշեց Պարույր Սևակ անկրկնելի գրողին. «Այսօր մենք Սևակի ուխտավորներս, Սևակի ծննդավայրում, այս նորաբաց հուշարձանի կողքին, մեր իսկ ներկայությամբ, այդ իրողության հերթական ապացույցն ենք տալիս, դարձյալ ու կրկին վերահաստատելով ոչ միայն պոետի նետի մեծությունը, այլև նշանի ահագնությունը, որ իրոք հանճար է ծնում»: Արարատի մարզպետ Ալիկ Սարգսյանը, որը Զանգակատուն գյուղի գյուղապետ Արմենակ Սիմոնյանի, ճարտարապետ Արմեն Սարգսյանի և քանդակագործ Կամսար Ղազարյանի հետ նախաձեռնեց հուշարձանի տեղադրումը, նշեց. «Այս հուշարձանը կդառնա մշտական ուխտավայր ու մշտական դողանջ Պարույր Սևակի անմեռ հիշատակին»: Բազմերանգ ծաղիկներով զարդարելով հուշարձանը, ներկաները այցելեցին Պ. Սևակի տուն-թանգարան, այնուհետև գրողի շիրիմի մոտ մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին բանաստեղծի հիշատակը: Գրողների միության քարտուղար Դավիթ Մուրադյանը, գրողներ Հովիկ Հովեյանը, Էդուարդ Միլիտոնյանը, Համլետ Կարճիկյանը, Ազատ Եղիազարյանը, Արմեն Ռուստոմյանը, Հարություն Սաղոյանը (Լոս Անջելես) նշեցին այն միտքը, որ Պ. Սևակը մեր պոեզիան բարձրացրել է այնպիսի մակարդակի, որն իրապես երևույթ է 20-րդ դարի ողջ պոեզիայում: Պ. Սևակի հիշատակի օրը Հայաստանի գրողների միությունն ավանդաբար նշում է որպես պոեզիայի օր, և այդ օրը տրվում է Պարույր Սևակի անվան ամենամյա մրցանակը: Ինչպես տեղեկացրեց «Նոր դար» հանդեսի գլխավոր խմբագիր Աբգար Ավինյանն, այս տարի այն սահմանել են Արարատի մարզպետարանը, գրողների միության վարչությունը և «Նոր դար» հանդեսի ղեկավարությունը: Տարվա մրցանակը տրվեց գրող, բանաստեղծ Վարդգես Բաբայանին՝ «Երկինք և երկիր» գրքի համար: Մրցանակը՝ դրամական պարգևը և պատվոգիրը, հանձնեց Արարատի մարզպետ Ալիկ Սարգսյանը: Միջոցառմանը հուզիչ ընթերցումներով ներկայացան Ազատ Գասպարյանն ու Սվետլանա Խամոյանը: Անակնկալ էր քանդակագործ Տարիել Հակոբյանի նվերը տուն-թանգարանին՝ Սևակի աչքը, որը 30 տարի առաջ հանել էր դիմակից մահվան օրը և սուրբ մասունքի պես պահել: Նվիրելով այդ սուրբ մասունքը, նա ասաց. «Թող մեծ բանաստեղծի իրեղեն աչքը հոգևոր աչքի դեր ծառայի իր ժողովրդին»: Այդ օրը թանգարանին հանձնեցին մի շարք նվերներ, իսկ բանաստեղծ Համլետ Կարճիկյանն էլ մի ամբողջ հավաքածու նվիրեց, որտեղ հիշատակվել են Պ. Սևակի գործն ու անունը, իսկ «Վառվող արյուն» ժողովածուն, ուր ամփոփված են Սևակի 75 բանաստեղծությունները, նա նվիրել էր գրողի ծննդյան 75-ամյակին:

ՄԱՐԻՆԵՍԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀԾՆ

«Հուր-հուր մեծ թիթեռը» և նրա սիմֆոնիկ մարմնավորումը

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հերթական ուրբաթօրյա համերգը ներկայացրեց պրեմիերա. Էդուարդ Հայրապետյանի «Հուր-հուր մեծ թիթեռը» սիմֆոնիկ երկը՝ գրված ըստ Մերուժան Սիմոնյանի համանուն գրական պատումի:

Մերուժան Սիմոնյանը հայտնի է մեզանում որպես դիրիժոր, նաև մի շարք արձակ գործերի հեղինակ, որոնք 1975-ից տպագրվում են մամուլում: 1984-ից իր հիմնադրած կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավարն է և դիրիժորը: Որպես նվագավար հանդես է եկել Վրաստանում, Լատվիայում, Ղազախստանում, Ուկրաինայում, Արաբական Միացյալ էմիրություններում: Գերմանիայում «Բախ-2000» փառատոնի շրջանակներում իրականացրել է իր ղեկավարած կամերային նվագախմբի լազերային ձայնասկավառակի թողարկումը, իսկ 1999-ին Երևանում՝ Պ. Մասկանիի «Գեղջկական ասպետություն» օպերային բեմականացումը: Որպես արձակագիր՝ Մերուժան Սիմոնյանը առավելապես ճանաչված է «Հուր-հուր մեծ թիթեռի պատմությունը» գրքով, որը հիմք է հանդիսացել հիշյալ սիմֆոնիկ ստեղծագործության համար:

Էդուարդ Հայրապետյանը, որը, անտարակույս, հետաքրքիր կոմպոզիտոր է, մի շարք ինքնատիպ և ուշագրավ, մեծ ու փոքր կտավի ստեղծագործությունների հեղինակ, իր հի[...] երկի մեջ ամբողջացրել և մարմնավորել է արձակ գ[...]ի հիմնային գաղափարը: 12 մասերից բաղկացած ծրագրային ժանրի սիմֆոնիկ մի պատում է սա, որ ձգտում է արտահայտել ոչ այնքան գրական աղբյուրի ներքին դրամատուրգիան և գործողության շարժումը, որքան՝ ընդհանուր ոգին: Նման մոտեցմամբ է պայմանավորված կոմպոզիտորի կողմից ոչ թե ամբողջական դրամատուրգիկ զարգացմանը, բախումներին և պարտիտուրի համապատասխան արքիտեկտոնիկ կառուցվածքին նախապատվություն տալը, այլ՝ պատկերային-հայեցողական բնույթի մասերի ստեղծումը: Դրանցից գրեթե յուրաքանչյուրը (որոշ դեպքերում՝ 1–2 խմբված) կարող է ներկայանալ որպես գեղարվեստականորեն ավարտուն, գեղահնչյուն, գունային հարուստ երանգավորմամբ օժտված առանձին գողտրիկ սիմֆոնիկ կտավներ:

... Առաջին անգամը չէ, որ Մերուժան Սիմոնյանին տեսնում ենք նաև սիմֆոնիկ նվագախմբի նոտակալի առջև: Դիրիժորին հաջողվեց գեղարվեստականորեն համոզիչ և կառուցվածքային կուռ մեկնաբանություն տալ իր իսկ ա[...] ստեղծագործությամբ ծնված սիմֆոնիկ երկին: Պատեհ[...]պով իմաստավորելով և հնչերանգային նշանակություն տալով տարբեր խմբերին (լարայիններ, մասնավորապես՝ փայտյա և պղնձյա փողայիններ), դիրիժորը հնչեցրեց վառ պատկերային և ամփոփ սիմֆոնիկ կտավ:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Արվեստագիտության թեկնածու

Հավատքն ու արվեստը՝ 1700-ամյակի խաչմերուկում

Հունիսի 16-ին ուշագրավ մի ցուցահանդեսի բացումը տեղի ունեցավ նկարիչների միությունում: Ավետարանչական պատմություններն ու Հայաստանի՝ 1700 տարի առաջ քրիստոնեացման պատկերավոր դրվագները, գեղանկարչական կտավների, քանդակների ու գոբելենների տեսքով, հանգրվանել էին ցուցասրահում՝ յուրահատուկ մի մթնոլորտ ստեղծելով այցելուների համար: Իսկ այցելուների թիվն անհամար էր. որևէ ցուցահանդեսի հանդեպ համընդհանուր հետաքրքրության նման ապացույց վաղուց չէինք ունեցել: Այցելուների թվում, ի դեպ, մեծ թիվ էին կազմում օտարերկրյա հյուրերը, ինչը ևս պատահական չէր: 1700-ամյակի տոնակատարությունն, իրոք, Հայաստան է «բերել» հազարավոր զբոսաշրջիկների, սակայն այս դեպքում էական դեր էր խաղացել մեկ այլ իրադարձություն. ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն հունիսի 17-ը հռչակել է առաջին քրիստոնյա երկրի օր, և այսուհետ էլ, ամեն տարի, այդ օրը նշանավորվելու է 1700-ամյա հոբելյանի հիշատակմամբ:

Մի քանի հարյուր գեղանկարչական աշխատանքից բաղկացած այդ ցուցահանդեսը կազմակերպվել էր 1700-ամյակի պետական հանձնաժողովի, նկարիչների միության և Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի համատեղ ջանքերով: Ցուցահանդեսում ներկայացված գեղանկարչական աշխատանքների հեղինակները հիմնականում նկարիչների միության անդամներն էին, թեպետ մասնակցում էին նաև երիտասարդ արվեստագետները՝ նոր անունները: Նկարիչների միության նախագահ Կ. Աղամյանի հավաստմամբ՝ ցուցահանդեսին ներկայացված բոլոր աշխատանքներն էլ անկասկած շնորհալի արվեստագետների ձեռքով են արված: Շահե արք. Աճեմյանը ցուցահանդեսի բացման արարողությանը հաջորդած իր ելույթում վերոհիշյալ միջոցառմանն անդրադարձավ զուտ հոգևոր տեսանկյունից. նա նշեց, որ այս ցուցահանդեսը մի չափազանց կարևոր քայլ է՝ հայ արվեստի ու հավատքի գաղափարական միաձուլման, ընդհանրության ու համագործակցության ճանապարհին: 1700-ամյակի պետական հանձնաժողովի փոխնախագահ Խոսրով Հարությունյանն իր խոսքում նշեց, որ այս ցուցահանդեսի կազմակերպումն ինքնին տոն է, քանզի նվիրված է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի՝ հունիսի 17-ի առնչությամբ ընդունած արդեն հայտնի որոշմանը, նաև՝ սա Մայր աթոռի տոնն է: Գեղեցիկն ու հոգևորը պատկերներում ամփոփված տեսնելուց բացի՝ այս կտավներում նաև մեր պետականության ոգին ու ազգային գաղափարներն ենք տեսնում. այս միտքը հնչեցրին ու զարգացրին նաև մյուս ելույթ ունեցողները:

Ի դեպ, ինչպես տեղեկացանք, լավագույն 16 աշխատանքներն արժանանալու են Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդի հատուկ մրցանակներին: Մեր կարծիքով, այդպիսիք գտնելն ու գնահատելը որևէ դժվարություն չի ներկայացնի: Թեև ցուցահանդեսում ներկայացված պատկառելի թվով աշխատանքների շարքում շատ էին «սովորական», աննկատ նկարները, սակայն պատահում էին նաև իրոք տաղանդավոր, ինքնատիպ և բարձրարժեք գործեր:

Ա. ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ

ՖՈՒՏԲՈԼ

Առաջատարը փոխվեց

Հանրապետական առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարում անցկացվեցին 6-րդ տուրի հանդիպումները, որոնցից հետո փոխվեց առաջատարը։

«Միկա» (Աշտարակ)–«Արարատ» (Երեւան)՝ 0–1։ Սա հանրապետության գավաթի եզրափակիչն էր հիշեցնում։ Կրկին համառ պայքար ծավալվեց, միայն թե այս անգամ հաղթեց «Արարատը»՝ յուրատեսակ փոխվրեժի հանելով գավաթային խաղում կրած պարտության [illegible]։ Միակ գոլը խաղակզբում (3) [illegible]եց Արշակ Ամիրյանը։ Ի դեպ, սա Բելգիայից գալուց հետո Արշակի երկրորդ խաղն էր, եւ առաջինում եւս նա գրավել էր մրցակից թիմի դարպասը։

«Զվարթնոց» (Երեւան)–«Արաքս» ([illegible]ան)՝ 0–1։ Ամբողջ խաղի ընթացքում հանրապետության չեմպիոն «Արաքսը» զգալի առավելություն ուներ։ Նրա ֆուտբոլիստները բազմիցս կարող էին գրավել դաշտի տերերի դարպասը, բայց դա տեղի ունեցավ ընդամենը մեկ անգամ։ «Արաքսին» հաղթանակ պարգեւեց երկրորդ խաղակեսում Արթուր Մինասյանի խփած գոլը։ «Զվարթնոցը», կրելով երկրորդ անընդմեջ պարտությունը, մրցաշարային աղյուսակում զիջեց առաջատարի դիրքերը։

«Փյունիկ» (Երեւան)–«Լոռի» (Վանաձոր)՝ 7–1։ Բավականին արդյունավետ խաղ է ցույց տալիս «Փյունիկը», որն իր չորրորդ խաղում էլ խոշոր հաշվով հաղթանակ տարավ։ Մրցակիցը՝ «Լոռին», [illegible]դիմադրություն կարողացավ ցույց տալ միայն առաջին խաղակեսում։ 24-րդ րոպեին Վարդան Մինասյանը 11 մ տուգանային հարվածով առաջին գոլը խփեց վանաձորցիների դարպասը։ Ընդամենը 4 րոպե անց հյուրերից Գագիկ Հարությունյանը հավասարեցրեց հաշիվը, բայց խաղակեսի վերջում Հայկ Հարությունյանը կրկին առաջ մղեց «Փյունիկին»։ Հանդիպման երկրորդ կեսում փյունիկցիները եւս 5 անգամ գրավեցին «Լոռիի» դարպասը։ Գոլերը խփեցին Արթուր Քոչարյանը, Վարազդատ Ավետիսյանը, Արամ Ոսկանյանը, Վարդան Մինասյանը (11 մ) եւ Արման Քարամյանը։ Նշենք, որ սա Արմանի խփած 7-րդ գոլն է այս առաջնությունում եւ 50-րդը՝ բոլոր առաջնություններում։

«Լեռնագործ» (Կապան)–«Կոտայք» (Աբովյան)՝ 5–0։ Սրվում է պայքարը նաեւ «երկրորդ էշելոնում»։ Նրանց ներկայացուցիչներից մեկը՝ «Լեռնագործը», տարավ իր երկրորդ հաղթանակը՝ 5 անպատասխան գոլ խփելով «Կոտայքի» դարպասը։ Հեթ-տրիկի հեղինակ դարձավ Աբել Մինասյանը։

«Ղարաբաղ» (Երեւան)–«Դինամո-2000» (Երեւան)՝ 0–2։ Երկու անպատասխան գնդակ ուղարկելով մրցակցի դարպասը՝ դինամոյականները զգալիորեն բարելավեցին իրենց մրցաշարային գործերը։ Գոլերը խփեցին Վահան Բաբայանը եւ Գալուստ Պետրոսյանը։

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	5	4	1	0	9–2	13
2. Փյունիկ	4	4	0	0	24–1	12
3. Զվարթնոց	6	4	0	2	11–7	12
4. Շիրակ	5	3	1	1	11–5	10
5. Միկա	6	2	2	2	6–4	8
6. Արաքս	5	2	2	1	5–5	8
7. Լեռնագործ	5	2	1	2	8–9	7
8. Դինամո	5	2	1	2	5–8	7
9. Բանանց	5	1	3	1	6–6	6
10. Ղարաբաղ	4	0	1	3	1–11	1
11. Լոռի	5	0	0	5	5–18	0
12. Կոտայք	5	0	0	5	2–17	0

Ռմբարկուներ

Արման Քարամյան («Փյունիկ»)	7
Արամ Ոսկանյան («Փյունիկ»)	6
Աբել Մինասյան («Լեռնագործ»)	5

ԻՆՏԵՐՏՈՏՈ

«Շիրակը» հաղթեց առաջին խաղում

Հայաստանի չորս թիմեր հանդես կգան եվրագավաթների խաղարկություններում։

Հանրապետության անցյալ չեմպիոն «Արաքսը» կմասնակցի Չեմպիոնների լիգայի, իսկ երկրորդ մրցանակակիր «Արարատն» ու գավաթակիր «Միկան»՝ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկություններին։ Այս երեք թիմերը մրցապայքարի մեջ կմտնեն հուլիսի վերջին։

«Ինտերտոտոյի» գավաթի խաղարկությունում իր մրցելույթներն սկսեց «Շիրակը»։ Նշենք, որ մրցաշարում հանդես են գալիս աշխարհամասի համարյա բոլոր երկրների 60 թիմեր։ Նրանցից միայն 3-ը իրավունք կստանան մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը։

«Շիրակը» հաջող սկսեց մրցապայքարը։ Հունգարիայի Տատաբանյա քաղաքում մրցելով տեղի «Լոմբարդ» թիմի հետ՝ գյումրեցիները հաղթեցին 3–2 հաշվով։ Հանդիպման արդեն 7-րդ րոպեին դաշտի տերերը (Պեսկովիչ) բացեցին հաշիվը։ Սակայն ընդամենը 7 րոպե անց Հենրիկ Բադիկյանը խփեց պատասխան գոլը։

1–1 հաշիվը շատ երկար պահպանվեց։ Հանդիպման 74-րդ րոպեին շիրակցի Արարատ Հարությունյանն առաջ մղեց իր թիմին։ 10 րոպե անց, երբ դաշտի տերերն իրենց տուգանային հրապարակում խախտեցին խաղի կանոնները, հենց նա էլ մոտեցավ 11 մ նշականետին ու խփեց իր երկրորդ գոլը։ Միայն վերջին րոպեին «Լոմբարդի» խաղացողներից Բայկուշային հաջողվեց գրավել հյուրերի դարպասն ու կրճատել հաշվի տարբերությունը։

«Շիրակը» հաղթեց 3–2 հաշվով, իսկ հունիսի 24-ին Գյումրիում պատասխան խաղը կանցկացնի հունգարացիների հետ։ Իհարկե, երկու հանդիպումների արդյունքով մեր ֆուտբոլիստները հիանալի հնարավորություններ ունեն հաջորդ փուլ մտնելու։ Ավելացնենք, որ հաջողության դեպքում «Շիրակի» հերթական մրցակիցը կլինի «Տիլիգուլ» (Մոլդովա)–«Քլիֆթոնվիլ» (Հյուսիսային Իռլանդիա) զույգի հաղթողը։

ԹԵՆԻՍ

Երիտասարդ ավստրալացու հաղթանակը

Տարվա խոշորագույն մրցումներից՝ շուտով մեկնարկող Ուիմբլդոնի մրցաշարից առաջ աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստներից շատերն իրենց ուժերը փորձեցին տարբեր մրցաշարերում։

Մասնավորապես, տղամարդկանց ու կանանց խոշոր մրցաշարեր ավարտվեցին Անգլիայում, Գերմանիայում, Ղազախստանում։

Անգլիայի մայրաքաղաք Լոնդոնում անցկացված մրցաշարի հաղթող դարձավ երիտասարդ ավստրալացի Լեյտոն Հյուիտը։ Նա եզրափակիչում 7-6, 7-6 հաշվով պարտության մատնեց բրիտանացի Թիմ Հենմանին եւ նվաճեց գլխավոր մրցանակը։

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Առաջին շրջանն ավարտվեց

Ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի խաղերի դահլիճում անցկացվեցին Հայաստանի 2001 թվականի տղամարդկանց եւ կանանց առաջնությունների առաջին շրջանի խաղերը։

Տղամարդկանց մրցաշարում հիմնական պայքարն ընթացավ երեւանյան երկու թիմերի՝ ՖԻՄԱ-1-ի եւ «Պոլիտեխնիկի» միջեւ։ Առայժմ առջեւում են Ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի բասկետբոլիստները, բայց պարզ է, որ չեմպիոնի հարցը կորոշվի երկրորդ շրջանի խաղերից հետո։

Կանանց պայքարում մրցակցությունից դուրս էին մայրաքաղաքի «Գրանդ» ակումբի առաջին թիմի մարզուհիները, որոնք շահեցին բոլոր 8 հանդիպումները։ Մրցանակային տեղերը, ամենայն հավանականությամբ, կվիճարկեն Գյումրիի եւ «Գրանդ-2»-ի բասկետբոլիստուհիները։

Ներկայացնենք մրցաշարային աղյուսակներն առաջին շրջանից հետո։

Տղամարդիկ

	Խ	Հ	Պ	Մ
1. ՖԻՄԱ-1	8	7	1	15
2. «Պոլիտեխնիկ»	8	6	2	14
3. ՖԻՄԱ-2	8	3	5	11
4. Գյումրի ք.	8	3	5	11
5. Վանաձոր ք.	8	1	7	9

Կանայք

	Խ	Հ	Պ	Մ
1. «Գրանդ-1»	8	8	0	16
2. Գյումրի ք.	8	5	3	13
3. «Գրանդ-2»	8	4	4	12
4. ՖԻՄԱ	8	2	6	10
10. «Պոլիտեխնիկ»	8	1	7	9

Ուժեղագույնը «Լոս Անջելես Լեյքերզն» է

Ավարտվեց պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի ամենահեղինակավոր մրցաշարը՝ Բասկետբոլի ազգային լիգայի (NBA) առաջնությունը։ Հյուսիսամերիկյան 28 թիմեր նախ մրցեցին 4 խմբային մրցաշարերում, ապա 16 լավագույնները պայքարը շարունակեցին օլիմպիական մրցակարգով։

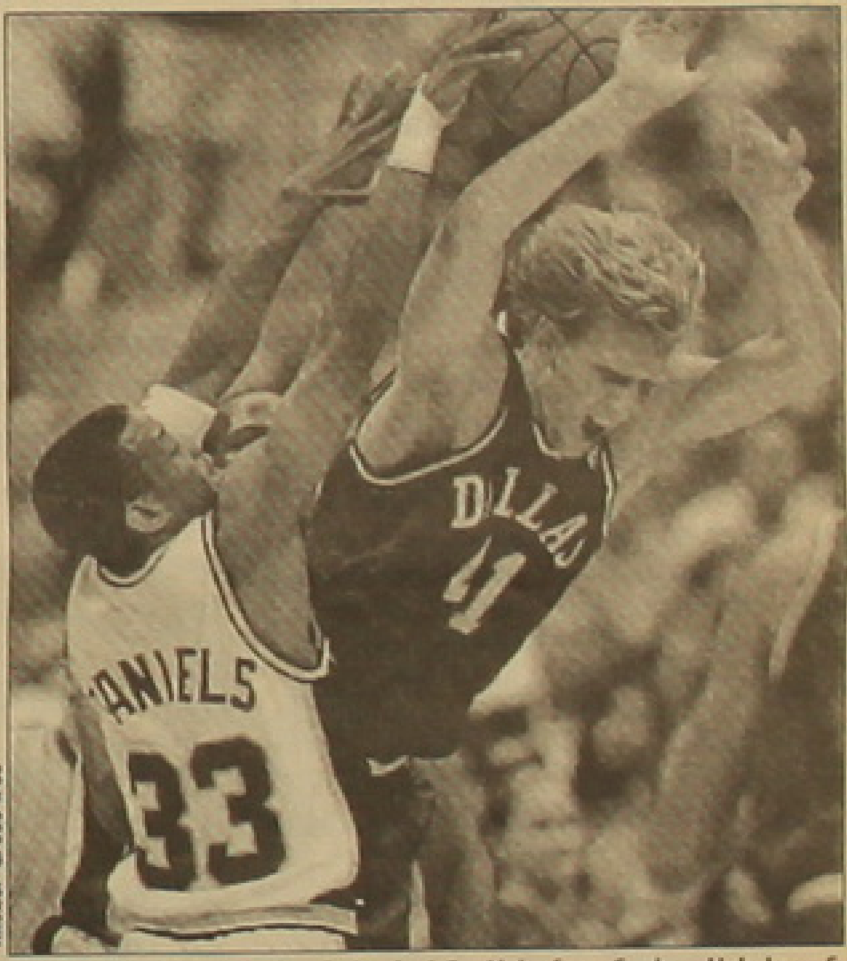

Եզրափակիչում հանդիպեցին Արեւմտյան եւ Արեւելյան կոնֆերենցիաների ուժեղագույնները՝ «Լոս Անջելես Լեյքերզը» եւ «Ֆիլադելֆիա-76»-ը։ Նախորդ առաջնությունում չեմպիոնի կոչումը նվաճած «Լոս Անջելեսը» առաջին խաղում պարտվեց (լրացուցիչ խաղափուլում), սակայն դրանից հետո 4 անընդմեջ հաղթանակ տարավ ու խաղաշարը շահեց 4–1 հաշվով։ Նշենք, որ սա «Լոս Անջելես Լեյքերզի» երկրորդ անընդմեջ հաղթանակն է NBA-ի առաջնություններում։ Չեմպիոնը բացառիկ արդյունք ցույց տվեց. փլեյ-օֆում շահեց 16 հանդիպում եւ միայն 1 պարտություն կրեց։

«Լոս Անջելեսի» կազմում հիանալի հանդես եկան Շաքիլ Օ'Նիլը եւ Կոբե Բրայանտը։ Հիմնականում այս երկու բասկետբոլիստների շնորհիվ թիմը նվաճեց չեմպիոնի կոչումը։

Չափազանց մեծ է մարզչի՝ Ֆիլ Ջեքսոնի վաստակը։ Այս հաղթանակը նրա կարիերայի ընթացքում 8-րդն է։ Ջեքսոնը մինչ այդ 6 անգամ չեմպիոնական բարձունքի էր հասցրել լեգենդար «Չիկագո Բուլզին», իսկ ահա երկրորդ տարին անընդմեջ հաղթում է «Լոս Անջելեսի» հետ։ Քիչ է մնացել, որպեսզի Ջեքսոնը հասնի հռչակավոր Աուերբախին. վերջինիս գլխավորած թիմերը 9 անգամ են դարձել NBA-ի չեմպիոն։

Փորձեք լուծել

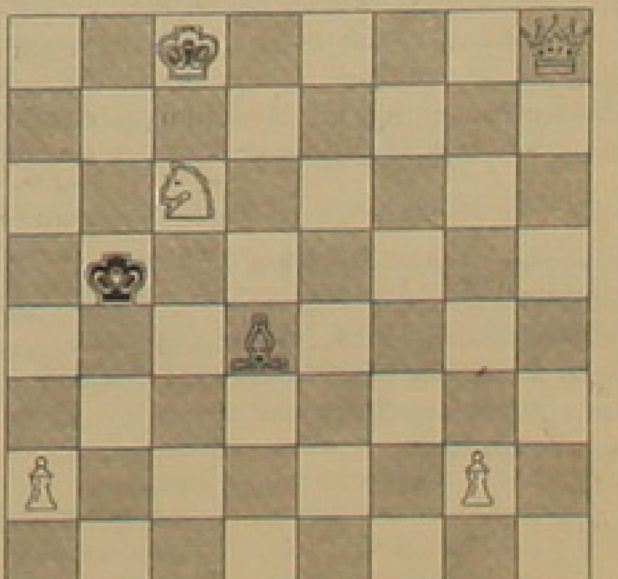

Մատ 2 քայլից

Նախորդ 2 քայլանի խնդրի լուծումն է 1.Չe4։

Բաժինը վարում է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ստորագրահավաքը համաձայնեցված չէ իշխանությունների հետ

Յունիսի 16-ին ԼՂՀ ներքին գործերի նախարարության մամլո ծառայությունը տարածել էր մի հայտարարություն, որով կոչ էր արվում բնակչությանը ձեռնպահ մնալ Սամվել Բաբայանի պաշտպանության նկատառումներով կազմակերպված ստորագրահավաքից:

Հայտարարության համաձայն, մի խումբ բաբայանամետ անձինք շրջագայելով մարդաշատ վայրերում, խնդրում են քաղաքացիներին ստորագրել իրենց ձեռքի տակ ունեցած այն դիմումը, ըստ որի պիտի փոխվի Սամվել Բաբայանի խափանման միջոցը: Դիմումի մեջ նաեւ նշվում է, որ ստորագրահավաքին աջակցություն են ՀՀ եւ ԼՂՀ իշխանությունները, ինչպես նաեւ համաձայնեցված է պաշտպանության բանակի հրամանատարական կազմի հետ:

ԼՂՀ ՆԳՆ մամլո ծառայությունն այդ կապակցությամբ իրեն լիազորված է համարում հայտարարել, որ «նման բացատրությունները չեն համապատասխանում իրականությանը, եւ ստորագրահավաքի կազմակերպիչների գործողություններն ամենեւին էլ արտոնված չեն իշխանությունների կողմից»:

Ս. Բաբայանի խափանման միջոցը փոխելը, ըստ հայտարարության, հնարավոր չէ, քանզի դատավճիռը մտած է օրինական ուժի մեջ:

Հայտարարության մեջ նշվում է նաեւ վերջին օրերին քաղաքացիներից ՆԳ մարմինների հերքաշահ բաժանմունքներ շարունակաբար ստացվող հեռախոսազանգերի մասին, որոնցով անհանգստություն է հայտնվում «ինչ-որ ներքին բռնամու ոչնչացնելու կոչեր պարունակող թռուցիկների» կապակցությամբ:

Ն. Ա.
Ստեփանակերտ

ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

Առաջին մրցանակը շահել է Քաֆվեցին

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Մի քանի շաբաթ առաջ «Գազետա-ՍՆԳ» ինտերնետային թերթը հայտարարել էր Ղարաբաղյան կարգավորման նոր առաջարկների բաց մրցույթ: Ավելի քան հարյուր առաջարկներից լավագույնն է համարվել Քաֆվեցի Ռզա Սաֆարովի առաջարկը, ըստ որի Հայաստանն ու Ադրբեջանը կպահպանեն իրենց արտաքին սահմանները՝ Հայաստանը՝ Իրանի, Ադրբեջանը՝ Թուրքիայի հետ, եւ միաժամանակ պետք է տրանսպորտային թունելային միջանցքներ փորել Մեղրիի տարածքով Ադրբեջան-Նախիջեւան, իսկ Լաչինով՝ Հայաստան-Ղարաբաղ, ընդ որում թունելի դրսի մակերեսը համարվում է տվյալ երկրի տարածք, իսկ ներսի մակերեսը պատկանում է հակառակ կողմին:

Երկրորդ մրցանակին է արժանացել լոսանջելեսաբնակ հայ լրագրող Գրիգոր Հակոբյանը, որն առաջարկում է Ղարաբաղի պատկանելության խնդիրը լուծել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ միջազգային մրցույթ անցկացնելով: Այն է՝ բանակցությունները սառեցնել 10-20 տարով, իսկ այդ ընթացքում Հայաստանը եւ Ադրբեջանը պետք է փորձեն ստեղծել իրենց իրավական ժողովրդավարական պետություններ, եւ վերջում համեմատել ցուցանիշները ու հաղթողին «պարգեւատրել» Լեռնային Ղարաբաղով:

YEREVAN–PARIS–LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ–ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES · swissair · KLM · BRITISH AIRWAYS · АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն (ՀԲԸՄ)
Մելգոնեան կրթական հաստատութիւն
2001-2002 ուսումնական տարի

ՀԲԸՄ Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը (Մ.Կ.Հ.) 75 տարվա պատմություն ունեցող միջնակարգ, երկսեռ, գիշերօթիկ եւ ցերեկային վարժարան է: Հաստատությունն ունի արդի ուսումնական պահանջները բավարարող կառույցներ՝ տարրալուծարաններ, համակարգիչներ, գրադարան, մարզական համալիր:

Մ.Կ.Հ.-ն ուսումնական ծրագիրը համապարփակ է.

- Հայերեն լեզու, գրականություն եւ պատմություն: Այլ առարկաների դասավանդումը՝ անգլերենով:
- Հայերեն եւ անգլերեն լեզուների անբավարար մակարդակ ունեցող աշակերտների համար կանցկացվեն հատուկ դասընթացներ:
- Կդասավանդվի աշակերտի ծննդավայրի լեզուն (օրինակ՝ արաբերեն, հունարեն, բուլղարերեն, ռուսերեն կամ ֆրանսերեն), ինչպես նաեւ մեկ այլ օտար լեզու՝ բավարար թվով խումբ հավաքելու դեպքում:
- Դպրոցն ունի յոթ դասարան (Ա. է.)՝ 12-18 տարեկան աշակերտների համար:
- Ուսումնական ծրագիրը հիմնված է միջազգային չափանիշների եւ մակարդակի վրա՝ անգլիական GCE 'O' Level-ի (սկսնակ մակարդակ) եւ 'A' Level-ի (խորացված մակարդակ), IGCSE-ի, ինչպես նաեւ նախապատրաստում է ամերիկյան TOEFL, SAT I եւ SAT II քննությունների համար:
- Աշակերտները կպատրաստվեն բարձր ճանաչում ունեցող ամերիկյան եւ եվրոպական համալսարանների ընդունելության պայմաններին համապատասխան ծրագրերով:
- Հաստատության վկայական ստացող շրջանավարտները հնարավորություն կունենան իրենց բարձրագույն ուսումը շարունակելու լավագույն համալսարաններում (ամերիկյան, եվրոպական, հայաստանյան եւ լիբանանյան):
- Արտադասարանական ծրագրերն են նկարչությունը, պարարվեստը, երգչախումբը, փողային նվագախումբը, ժուռնալիստիկան, քանդակագործությունը, թատրոնը, սկաուտական եւ մարզական խմբակները:
- Հաստատությունն իր կարելիության սահմաններում կօժանդակի նյութական սահմանափակ հնարավորություն ունեցող, բայց ընդունակ եւ ջանասեր աշակերտներին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների, ինչպես նաեւ դիմումի ձեւերի համար դիմել՝

A.G.B.U.-Melkonian Educational Institute
Admissions Office (Attn. Mrs. I. Guevherian)
P.O. Box 21907, CY-1514, Nicosia, Cuprus
Tel: +357-2-422195/422204 Fax: +357-2-49315
E-Mail: agbumei@melkonian.ac.cy
www.melkonian.ac.cy

կամ

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն
Հայաստանի ներկայացուցչություն
Երեւան 375019, Մարշալ Բաղրամյան 40, սենյակ 17
Հեռ.՝ 271654

100 ժամ
ԱՆՎՃԱՐ
ԻՆՏԵՐՆԵՏ
համակարգչի գնման դեպքում:
Ինչպես նաև մոնիտորներ,
տպիչներ, սկաներներ...

ՀՀ, Երևան
Ծիծեռնակաբերդ, Խանջյանի 60
Հեռ: (+374 1) 57 88 25, 57 66 59, 57 33 58
Բջջ: (+37498) 07 077
E-mail: info@bi-line.am
WWW. BI-LINE.AM

ARMENTEL

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է քարտուղարների, գործավարների եւ թարգմանիչների մրցույթ

Պահանջվում է.

Բարձրագույն կրթություն, հայերեն, անգլերեն եւ հունարեն լեզուների գերազանց իմացություն, համակարգչով աշխատելու հմտություն, տարիքը՝ մինչեւ 30 տ: Ցանկացողները մինչեւ 2001 թ. հունիսի 30-ը կարող են դիմել Արմենտելի կադրերի ղեկավարման վարչություն (Երեւան, Ահարոնյան 2, 516 սենյակ, հեռ. 28.23.22):

Անհրաժեշտ է ներկայացնել կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական տվյալներ (ռեզյումե հայերեն, անգլերեն լեզուներով):

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀԳ ՀԱՄԱՐԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ՀԵՏ ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ

Երեւան քաղաքում Արմենտելի ստորաբաժանումներում առկա օդորակիչների տեխնիկական զննման, վերանորոգման եւ տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների համար:

Մրցույթի անցկացման պայմանները եւ աշխատանքների մանրամասները շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով.

Արմենտել ՀԳ, Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28.70.66:

Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը՝ 2001 թ. հուլիսի 6-ը, ժամը 12:00-ն:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀԳ ՀԱՄԱՐԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ՀԵՏ ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Daily Sports NV

Ընկերությունը հայտարարում է մրցույթ գլխավոր խմբագրի օգնականի թափուր տեղի համար:

Անհրաժեշտ պայմաններն են.

- *լրագրողի մասնագիտություն կամ աշխատանքային փորձ*
- *Անգլերենի կատարյալ իմացություն*
- *ռուսերենի կատարյալ իմացություն*
- *համակարգչային աշխատանքի իմացություն (Word, Internet Explorer, Outlook Express):*

Խնդրում ենք այցելել Սարյան 16, բն. 58 հասցեով՝ նախօրոք զանգահարելով (09) 41 59 65, 58 38 72 հեռախոսահամարներով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Panasonic EB-BS 450 մոդելի բջջային հեռախոս:
Հեռ. 529353, (09)429353

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 18. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ